

MIKA PIIROINEN

VENEILYN PERUSTEET

**"OSAAMINEN JA PERUSTEIDEN
HALLINTA ON AVAIN VENEILYN
ILOIHIN JA ONNISTUNEISIIN
VENERETKIIN!"**

SUOMEN PURJEHDUS JA VENEILY
SEGling och BÅTSport i Finland

VENEILYN PERUSTEET

SUOMEN PURJEHDUS JA VENEILY
SEGLING OCH BÅTSPORT I FINLAND

1. painos

Copyright: Suomen Purjehdus ja Veneily ry ja Mika Piironen

Teksti: Mika Piironen

Kuvat: Marinea, Pixabay, Shutterstock, Ilmatieteenlaitos, Foreca, Mika Piironen, Juha Pasanen sekä venevalmistajat

Karttakuvat: Traficom

Paino: Origos Oy

KUSTANTAJAN ALKUSANAT

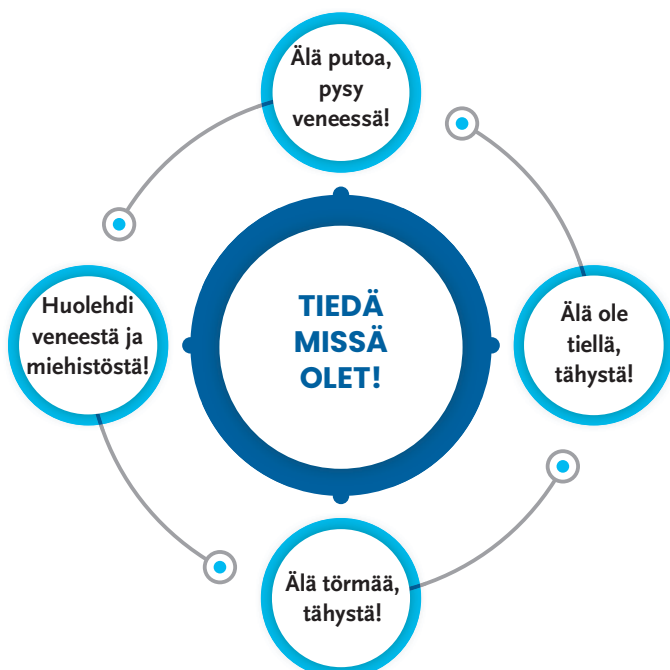
KÄDESSÄSI ON MIKA Piiroisen Veneilyn perusteet oppikirja, joka auttaa aloittelevan veneilijän turvalliseen alkuun. Kirjassa on kattavasti esitetty veneen hankinnassa ja sen varustamisessa huomioitavia asioita, joiden avulla kokematonkin veneilijä saa hankittua asialliset turvavarusteet toiveidensa mukaiseen veneeseen.

Perustellusti Mika toteaa kokeneena veneilykouluttajana ”Kaikki jännittävä sattuu viidenkymmenen metrin säteellä laiturista”. Kirjassa selitetään havainnollisesti kuvien ja piirroksien avulla, kuinka tulee toimia turvallisesti erilaisissa lähtö- ja rantautumistilanteissa ja kuinka venematkaan tulee varautua ennakkolta.

Vastuullisena koulutusjärjestönä Suomen Purjehdus ja Veneily ry (SPV) haluaa edistää veneilyturvallisuutta ja positiivista veneilykulttuuria ympäristöasiat huomioiden.

Turvallisuuskouluttaja Harri Sane on kiteyttänyt veneilijän tärkeimmät taidot seuraavasti: Älä putoa, älä törmää, älä ole tiellä ja tiedä missä olet! SPV:n koulutus-toimikunta suosittelee tätä kirjaa kaikille veneilyharrastuksesta kiinnostuneille luettavaksi ennen veneen hankintaa ja varustelua. Kirjaa käytetään myös SPV:n laatu-järjestelmän mukaisilla veneilykurseilla oppikirjana.

Toivomme, että kirjan lukija edistäisi omilla teoillaan positiivista veneilykulttuuria huomioimalla seuraavat tärkeät neuvomme vesilläliikkujalles:

ÄLÄ PUTOA, PYSY VENEESSÄ!

Suomessa hukkuu vuosittain tapaturmaisesti 100–150 henkilöä. Hukkumisriskiä kasvattavat mm. heikko toimintakyky ja uimataito, perussairaudet, kelluntapukineiden käyttämättä jättäminen, päihteet, lasten jättäminen valvomatta sekä sääolosuhteet. Suurin osa hukkumisista tapahtuu valvomattomissa olosuhteissa, useimmin sisävesillä ”mökkiveneilijöiden” keskuudessa. Hyvät veneilytaidot näyttäisivät vähentävän hukkumisia merkittävästi, sillä järjestäytyneiden ja kouluttautuneiden harrasteveneilijöiden piirissä hukkumisia tapahtuu vain muutamia vuosittain.

Toimi vastuullisena päällikkönä, opettele ja opeta miehistön jäsenille turvallinen tapa liikkua veneessä kaikissa tilanteissa. Varaudu ennakolta, jotta pystyt pelastamaan veteen joutuneen takaisin veneeseen. Varmista myös, että miehistösi osaa toimia oikein, jos osaavana kipparina putoat itse!

ÄLÄ OLE TIELLÄ, ÄLÄ TÖRMÄÄ, TÄHYSTÄ!

Vesillä liikuttaessa on joskus vaikeaa hahmottaa isojen alusten nopeutta ja suuntaa suhteessa omaan kulkusuuntaan ja nopeuteen. Pysy mahdollisuuksien mukaan väyläalueen oikeassa reunassa, älä aja karttaplotterin näyttämällä väylän keskiviivalla!

Vesiliikenteessä niin kuin maantieliikenteessäkin noudatetaan yhteisiä sääntöjä. Väistämissäännöt tulee hallita yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi. Vesillä liikuttaessa kaikilla on viime kädessä väistämisvelvollisuus, ole aina valmis väistämään, riippumatta siitä oletko väistämisvelvollinen vai et!

Älä kiilaa, anna muille tilaa ahtailla väylillä ja satamissa suorittaa manööverinsä rauhassa loppuun asti!

Törmäyksen mahdollisuus on aina olemassa vesillä liikuttaessa: toiset vesilläliikkuajat, vedenalaiset karikot, uppotukit ja muut kelluvat esineet, merenkulun turvalaitteet, aallonmurtajat, laiturit jne.

Vesilläliikkuajan tulee aina kulussa ollessaan tähystää näkö- ja kuulohavainnoin kaikkiin suuntiin, myös taaksepäin. Vauhdin hurmassa usein unohtuu se mitä tapahtuu veneen takana. Muista veneesi muodostama peräaalto, siitä saattaa syntyä tarpeettomia vaaratilanteita muille vesilläliikkuajille ja laituriin kiinnitetyille veneille. Tähystyksessä tulee kiinnittää huomiota kaikkeen mahdolliseen vedessä olevaan sekä säätilan muutoksiin eli asioihin, joilla mahdollisesti on vaikutusta turvallisuuteen. Tähystäjän tulee keskittyä vain ja ainoastaan tähystämiseen, silloin ei voi kuunnella musiikkia korvakuulokkeilla, ”somettaa”, pelata eikä vastailla sähköposteihin!

Sovita nopeutesi aina vallitseviin olosuhteisiin ja kykyysi navigoida turvallisesti.

TIEDÄ MISSÄ OLET JA MIHIN OLET MENOSSA!

Navigoinnilla tarkoitetaan taitoa kulkea turvallisesti pisteestä A pisteeseen B.

Navigoinnin perustaitoihin kuuluu ymmärtää merikarttamerkit ja hahmottaa turvallinen reitti kartalla ja luonnossa. Maisemanavigoinnissa täytyy osata verrata näkyvää maisemaa ja merikarttaa sekä määrittää oma sijainti kartalla niin, että turvallisen suunnan voi määrittää. Varsinkin oudoilla vesillä liikuttaessa matkan etene- mistä pitää seurata kartalla jatkuvasti. Karttaplotteri on hyvä apuväline maisema- navigoinnissa, se helpottaa paikantamista kartalla, jolloin ei tarvitse ajaa ”sormi kartalla” jatkuvasti.

Jos jostain syystä et onnistu paikantamaan itseäsi kartalla, pysähdy, selvitä missä olet ja mihin suuntaan on turvallista edetä.

HUOLEHDI VENEESTÄ JA MIEHISTÖSTÄ SEKÄ YMPÄRISTÖSTÄ!

Päällikkönä olet vastuussa veneestä ja miehistöstä. Vesiliikennelaki velvoittaa sinua pitämään veneesi merikelpoisessa kunnossa. Päällikkönä sinun on varmistuttava, että veneen tekniikka ja turvavarusteet toimivat ja veneesi soveltuu matkasuunnitelman mukaisiin olosuhteisiin ja on varustettu asianmukaisesti, mukaan lukien poltto- aineen ja varaosien riittävyys sekä matkalla tarvittava muonitus ja vaatetus.

Ympäristöstä huolehtivana veneilijänä et roskaa tai saastuta luontoa ja vesistöjä, vaan tyhjentyneet juoma- ja ruokapakkaukset kulkevat mukana jätteiden keräys- pisteeseen. Jääköön jälkeesi jää vain puhdas omatunto ja vanavesi.

Jukka Toivakka

SPV:n koulutustoimikunnan pj.

SISÄLLYS

KUSTANTAJAN ALKUSANAT	3
VENEILYN PERUSTEET	9
MILLAINEN VENE	10
KAUPPAKIRJAMALLI	13
PUKEUTUMINEN JA PELASTUSLIIVIT	14
ERILAISIA VENEITÄ	16
VENEEN KÖYDET	22
SOLMUT	24
SÄÄ	28
HÄTÄMERKIT	33
TELAKOINTI	36
HUVIVENEDIREKTIIVI JA CE -MERKKI	38
VENEEN VARUSTEITA	39
MERIKARTTA	46
VIITOITUS	48
VENEEN KÄSITTELY	52
ENNEN KUIN LÄHDET LAITURISTA	56
POTKURIN SIVUTTAISVAIKUTUS (PROP WALK -KEINO)	61
LÄHTEMINEN JA RANTAUTUMINEN	64
VENEEN KIINNITTÄMINEN	80
ANKKUROINTI	93
YMPÄRISTÖNSUOJELU	102
WC JA SEPTITANKKI	103
SÄÄNTÖJÄ	105
ENSIAPUVÄLINEET	109
JOKAMIEHENOIKEUS	110
LINKKEJÄ	111

VENEILYN PERUSTEET

SUOMESSA ON YLI miljoona venettä! Näistä soutuveneiden osuus on suurin, noin 400 000. Pieniä rekisteröimättömiä moottoriveneitä (alle 5,5 metriä pitkä ja kone-teho alle 20hv) on noin 300 000. Vesikulkuneuvorekisterin piirissä on yli 200 000 venettä, joista noin 16 000 on purjeveneitä. Lisäksi kanootit (noin 100 000) ja vesijetit (noin 12 000) kasvattavat veneiden kokonaismäärää.

Veneily alkaa meillä usein niin, että pääsemme ystävien veneen kyytiin ja innostus lajiin vapaa-ajan viettotapana herää. Veneen hankkiminen on helppoa. Käytettyjä veneitä löytää helposti myyntitalstoilta. Esimerkiksi nettivene.com esittelee tuhansia vaihtoehtoja kiinnostuneille. Suomessa ei ole lain mukaan ajokorttipakkoa veneen hankintaa eikä ajamista varten. Periaatteessa kuka tahansa 15 vuotta täyttänyt voi siis toimia veneen ohjaajana ja päällikkönä. Vaatimuksena on ”kyky ja taito” käyttää venettä. Vesiliikennelaissa erikseen avattu vaatimus päällikön osaamisesta vastuiden kautta on kuitenkin varsin laaja.

Jotta veneilyharrastuksessa pääsee mahdollisimman helposti ja ennen kaikkea turvallisesti alkuun, kannattaa tutustua alan kirjallisuuteen sekä käydä veneilyyn liittyviä teoria- ja käytännönkursseja.

Tämän kirjan tarkoituksena on auttaa aloittelevaa veneilijää turvalliseen alkuun. Kirjassa tutustutaan mm. seuraaviin teemoihin:

Minkälaisia
veneitä on
tarjolla

Veneen-
ostaminen
ja kauppa-
kirja

Mitä varus-
teita
veneessä
tulee olla

Väistämis-
säännöt

Ankkurointi

Kuinka
vene kiinni-
tetään

Miten
venettä
ohjataan

Hätä-
merkkejä

Lähdöt ja
rantaautumiset

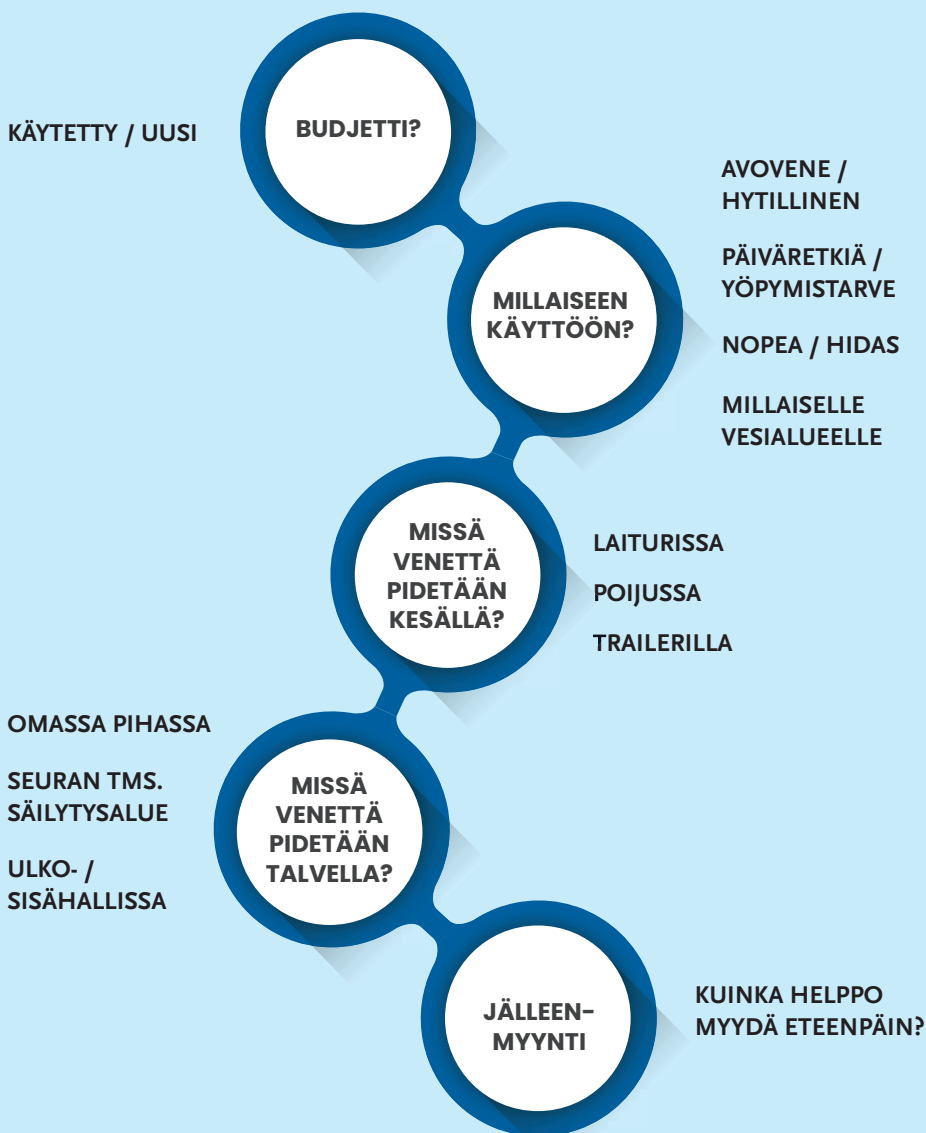
Ympäristö

Säännöt

Ensiapu

MILLAINEN VENE

MIETI HUOLELLA MILLAISTA venettä olet etsimässä.

VENEILYN PERUSTEET -kirjassa emme varsinaisesti opettele navigointia. Suosittelemme turvallisen vesilläliikkumisen aloittamiseen **Navigointi 1** (Järvet ja Itämeri) -kirjaa.

Suomessa on useita eri tahoja, jotka järjestävät käytännön veneilykursseja. Tutustu tarjontaan ja käy harjoittelemassa veneenkäsittelyä ennen omaa vesille lähtöä.

Kun tarpeitasi vastaava venetyyppi sekä -merkki on hahmottunut, hanki tietoa valitsemastasi venetyypistä:

kyselemällä muilta veneilijöiltä sekä internetin keskustelupalstoilta.

lukemalla veneilylehtien testit kyseisestä venetyypistä.

kyselemällä veneily- ja pursiseurojen kouluttajilta ja katsastajilta.

Käytettyjen veneiden myyntipalstat ovat hyvä paikka verrata vastaavien veneiden hintoja suhteessa veneen ikään, moottorin ikään ja käyttötunteihin, varusteisiin sekä yleisesti veneen kuntoon. Ilmoituksissa on yleensä paljon hyviä valokuvia, jotka antavat hyvää lisätietoa.

Kannattaa käydä katsomassa myynnissä olevia veneitä. Tutki myytävänä oleva vene huolella ulkoa ja sisältä. Siisti vene on todennäköisesti myös huollettu hyvin ja mahdollisesti myyjällä on kerättynä talteen esimerkiksi veneeseen asennettujen elektronisten laitteiden käyttöohjeet. Homeinen, likainen ja epäsiisti vaihtoehto kannattaa yleensä ohittaa. Mikäli varusteet sekä tavarat veneessä ovat myyntihetkellä, miten sattuu, todennäköisesti myös mahdolliset huollot ja lipipäättänsä veneestä huolehtiminen on ollut hieman ”sinnepäin”.

Mikäli mahdollista, pyydä joku tuttu veneilijä auttamaan kunnon selvittämisessä. Alan ammattilaisilta on myös mahdollisuus teettää veneen kuntokartoitus. Löydät yhteystietoja suomiveneilee.fi -sivustolta.

Vaihtoehtoja löytyy! Älä takerru ensimmäiseen vaihtoehtoon.

Mikäli kaikki näyttää hyvältä ja päätät edetä kaupantekoon:

tee kauppakirja ja merkitse siihen mahdollisimman tarkasti mm. veneen mukana tuleva varustus.

mikäli venettä ollaan ostamassa veneilykauden ulkopuolella, kannattaa ehdottaa myyjälle, että kaupanteko hetkellä maksetaan esim. 80 % kauppahinnasta ja koeajon jälkeen loppuosa, mikäli kaikki on todettu toimivaksi. Vastaavasti taas veneen ollessa vesillä kaupantekohetkellä tulisi nähdä veneen pohjan kunto ja tarkastaa vetolaite, läpiviennit ja potkuri.

Jos olet ostamassa uutta venettä, kysele ja vertaa jälleenmyyjien tarjouksia ja kysy mitä lisävarusteita ne pitävät sisällään. Vesiliikennelaki edellyttää myyjää antamaan tarvittavan opastuksen veneen ostajalle.

Tee veneellesi venevakuutus heti kaupanteon jälkeen!

Tutustu huolella siihen, mitä eri vakuutukset pitävät sisällään. Halvin vaihtoehto ei välttämättä korvaa esimerkiksi karilleajoa. Huomioi telakointi vakuutuksessa.

Selvitä myös veneilyalue, missä vakuutus on voimassa.

Moni vakuutusyhtiö tarjoaa vakuutuslennusta esimerkiksi, kun vene on katsastettu seurakatsastuksessa tai omistaja on suorittanut veneilytutkinnon.

Venevakuutuksia tarjoavat esimerkiksi:

Alandia (erikoistunut venevakuuttamiseen)

YachtPool (erikoistunut venevakuuttamiseen)

IF

Pohjantähti

LähiTapiola

Fennia

OP-Pohjola

Turva

KAUPPAKIRJAMALLI

Ostaja

Nimi: *Erkki Esimerkki*

Osoite: *Mallikatu 2*

Puhelin: *044-123 456*

Henkilö- / Ytunnus: *010290-123A*

Postinumero ja toimipaikka: *00120 Järvelä*

Myyjä

Nimi: *Mikko Mallikas*

Osoite: *Esimerkkikuja 6*

Puhelin: *045-001122*

Henkilö- / Ytunnus: *020389-543B*

Postinumero ja toimipaikka: *15100 Lahti*

Veneen merkki ja malli: *Bella 660*

Rekisteri- ja runkonumero: *A12345 53/84*

Rakennusvuosi: *1984*

Moottorin merkki, malli ja vuosimalli: *Yanmar 3GM30 1986*

Moottori numero: *987654321-0*

Kaupan ehdot

Kauppahinta (euroa): *5300€*

Maksuehto: *kahdessa erässä 80%+20%*

Omistusoikeuden siirtymisehto: *Kun koko kauppasumma on maksettu, viimeistään 15.6.2019*

Hallintaoikeuden siirtymisehto: *Kauppakirjan kirjoittamisen yhteydessä, maksettu 80% kauppasummasta*

Muut kauppaan liittyvät ehdot

Vene myydään siinä kunnossa, kuin se kaupantekohetkellä on. Varustus: katsastusvarustus (3.lk) poislukien henkilökohtaiset pelastautumisvarusteet, jääkaappi, lämmitin, kaiku, loki, karttaplotteri, keitin, kompassi, stereot, kiinnitysköydet, kemiallinen wc.

Kauppahinnasta maksetaan 80% kaupantekohetkellä ja loppusuoritus 20%, vesillelaskun ja koeajon jälkeen. Mikäli jokin kaupankohteena olevan veneen varusteista tai moottori ei toimi on myyjä velvollinen huolehtimaan sen / niiden kunnostamisesta.

Paikka ja päiväys: *Lahdessa 2.6.2018*

Myyjän allekirjoitus ja nimenselvennys:

Mikko Mallikas

Mikko Mallikas

Ostajan allekirjoitus ja nimenselvennys:

Erkki Esimerkki

Erkki Esimerkki

PUKEUTUMINEN JA PELASTUSLIIVIT

VENEILYSTÄ NAUTTII ENEMMÄN henkilökohtaisen vaatetuksen ja turvallisuusvarustuksen ollessa kunnossa. Tärkein pukeutumiseen liittyvä asia on pelastusliivi. Pelastusliivistä on hyötyä vain, jos sitä käytetään, joten kannattaa tutustua erilaisiin liivimalleihin ja sovittaa niitä. Liiveissä on paljon eroja ja jokainen löytää itselleen sopivimman ja mukavimman pitää päällä.

Pelastusliivit on suunniteltu kääntämään vedenvaraan joutunut selälleen kasvot ylöspäin. Ilmatäytteiset pelastusliivit eli ”paukkuliivit” sisältävät laukaisimen, joka automaattisesti veteen jouduttaessa laukaisee kaasupanoksen, joka täyttää liivin. Liivin voi myös laukaista manuaalisesti.

Kellunta- ja pelastusliiveissä tulee olla **CE**-merkintä. Tämä takaa, että tuote on testattu ja on eurooppalaisten turvallisuusvaatimusten mukainen. Paukkuliivien haararemmiä on käytettävä, jottei pelastusliivi täytyessään nouse henkilön niskan yli ja kasvojen päälle.

Kelluttavuus ilmaistaan Newtonina (N).

Kelluntaliivi (50N)

suojaisille vesille
uimataitoisille
mukava pitää päällä,
antaa käsille tilaa
liikkua
pehmeä ja lämmittää
ei käännä selin-
kelluntaan

Kelluntatakki (50N)

suojaisille vesille
uimataitoisille
lämmittää
suojaa myös säältä
ei käännä selin-
kelluntaan

Paukkuliivi (150N/300N)

pelastaa ainoastaan silloin
kun haararemmi on kiinni
rannikkovesille /avomerelle
kääntää tajuttoman selin-
kelluntaan
pakollisina varusteina pilli ja
heijastin
jalkaremmi /-t estävät liiviä
nousemasta liian ylös

Pelastusliivi (100N)

suojaisille vesille
kääntää tajuttoman
selinkelluntaan
pakollisina varusteina
pilli ja heijastin

Veneittäessä päällä pidettävä vaatetus riippuu paljon:

VENEESTÄ:	SÄÄSTÄ:	VENEILYALUEESTA:
AVOVENE	KUIVA	SUOJAINEN JÄRVI
HYTILLINEN	SATEINEN	SAARISTO
	LÄMMIN	AVOMERI
	KYLMÄ	

KUIVA JA LÄMMIN KELI

Kauniina kesäpäivänä riittää mainiosti T-paita ja shortsit vaatetukseksi. Auringolta tulee kuitenkin muistaa suojautua hatun, aurinkolasien ja aurinkovoiteen kanssa. UV-vaatteet suojaavat ihoa ilman aurinkovoidetta.

VIILEÄ KELI

Pue mieluummin useampi ohut vaatekerros päällekkäin kuin yksi raskas vaate. Tuulelta ja viimalta suojaavat päällyysvaatteet sekä mahdollisesti hengittävät ja vedenpitävät asut tekevät veneilystä mukavaa.

Erityisesti viileällä ja tuulisella säällä ei huomaa auringon vaikutusta. Muista suojautua auringolta korkealla suojakertoimella.

Erityisesti veneissä, joissa ollaan paljon ulkona kelistä riippumatta, kannattaa sijoittaa hyvään sateenkestävään asuun.

Kengiksi kannattaa valita sellaiset, joiden pohjaan ei pääse tarttumaan kiviä, jotka naarmuttavat puukantta tai saattavat liukua kannella. Kannattaa myös huomioida jääkö kengänpohjista väriä kanteen.

ERILAISIA VENEITÄ

SOUTUVENEEN JÄLKEEN YLEISIN venetyyppi on avovene. Nykyisin ohjauspulpetit ovat yleistyneet ja samalla myös vene- ja moottorikoko on kasvanut.

Suosituimpien avoveneiden pituus on 4–6 metriä ja moottorina käytetään 20–100-hevosvoimaista perämoottoria.

Avovene on hyvä ratkaisu silloin, kun etsitään yleisvenettä huvi-, mökki- ja kalastuskäyttöön. Liikkuminen avoveneessä on helppoa. Veneeseen on helppo nousta ja siitä on helppo rantautua lähes minkälaisessa paikassa tahansa.

Veneen rakennusmateriaalin voi valita oman käyttötarkoituksen mukaan. Alumiinista valmistettu vene on huolettomampi vaikkapa hiekkarannoille rantauduttaessa kuin lasikuidusta tai puusta valmistettu vene.

Haluttaessa enemmän suojaa matkustajille tai tavaroille, kasvaa valinnanvara venetyypeissä. Keula-, keski- tai takakajuutoilla varustetut veneet mahdollistavat veneessä elämisen ja yöpymisen.

Pienimmät veneet (noin 5–6-metriset) soveltuvat hyvin yhteysveneiksi, mutta niitä voidaan käyttää yhtä hyvin myös vaikkapa vetouisteluun ja retkeilyyn. Pidemmissä veneissä on mahdollisuus yöpymiseen ja niistä löytyy yleensä myös pentteri eli keittiö ja WC.

Nykyään suositaan erilaisia DC- ja HT-veneitä. Näissä on runsaasti avointa oleskelutilaa. Yleensä veneiden takaosaan saa sohvan ja pöydän. Takaosa voidaan tarpeen vaatiessa kattaa kuomulla. Liikkuminen laiturilta veneeseen ja pois tapahtuu näissä venetyypeissä keulakannen kautta. Se ei ole aivan niin helppoa kuin avokeulaisissa veneissä. Hyvin suunnitellut kaiteet helpottavat paljon asiaa.

Keskiohjaamoveneet soveltuvat hyvin yhteysveneiksi sekä retkeilyyn. Jotkut venemallit ovat tunnettuja ajo-ominaisuuksistaan huonommissakin olosuhteissa.

Vanhoja työaluksia on muutettu huvivenekäyttöön. Erityisesti sisävesillä vanhat hinaajat ja matkustaja-alukset ovat saaneet uuden elämän.

Moottoripursi on ”risteytys” purjeveneestä ja moottoriveneestä. Se ei purjehdi aivan niin hyvin kuin purjevene mutta on yleensä suuremmalla koneteholla varustettu. Sisäohjaamo mahdollistaa ohjaamisen huonolla kelillä. Moottorilla ajettaessa purjeita voidaan käyttää tukipurjeina. Tämä rauhoittaa aallokossa veneen liikkeitä.

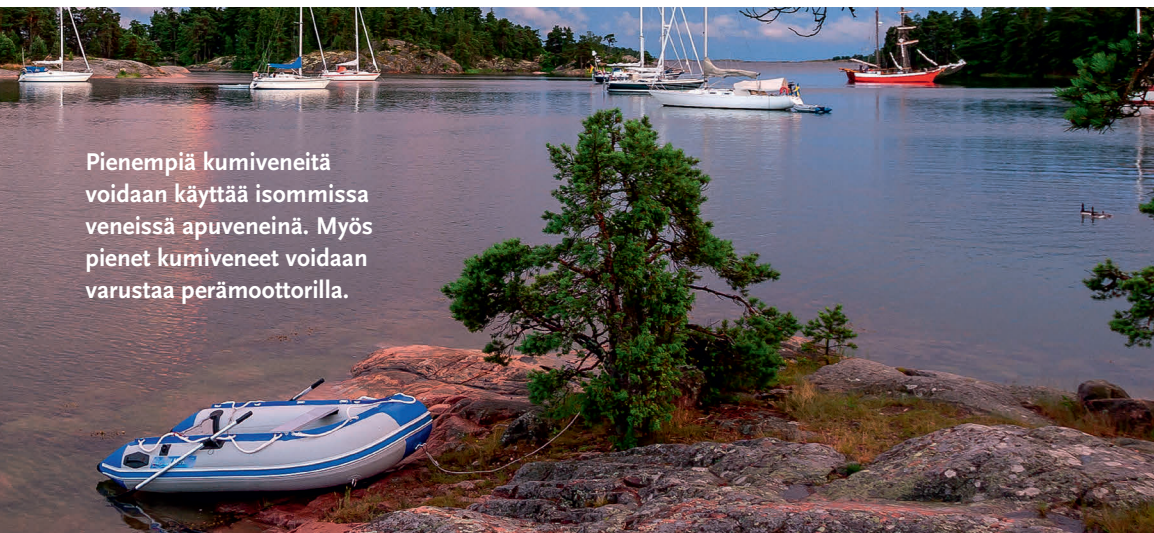
Soutuvene

Soutuveneeseen voidaan asentaa perämoottori. Tällöin tulee huomioida soutuveneen muuttuvan moottoriveneeksi ja veneessä tarvittava minimivarustus.

Kumivene

Pienempiä kumiveneitä voidaan käyttää isommissa veneissä apuveneinä. Myös pienet kumiveneet voidaan varustaa perämoottorilla.

Kevyempiä avoveneitä voi tarvittaessa soutaa. Tällöin kannattaa kipata moottori ylös jarruttamasta vauhtia.

Kaukohallintalaitteilla sekä sähkökäynnistyksellä varustettu avovene on helppo käsitellä ja hallita.

Liikkuminen veneeseen käy hyvin keulasta tai perän uimatasolta.

Avovene

DC = Day Cruiser (päiväristeilijä). Nukkumakajuutta on keulakannen alla ja sen saa suljettua avotilaan johtavalla ovela.

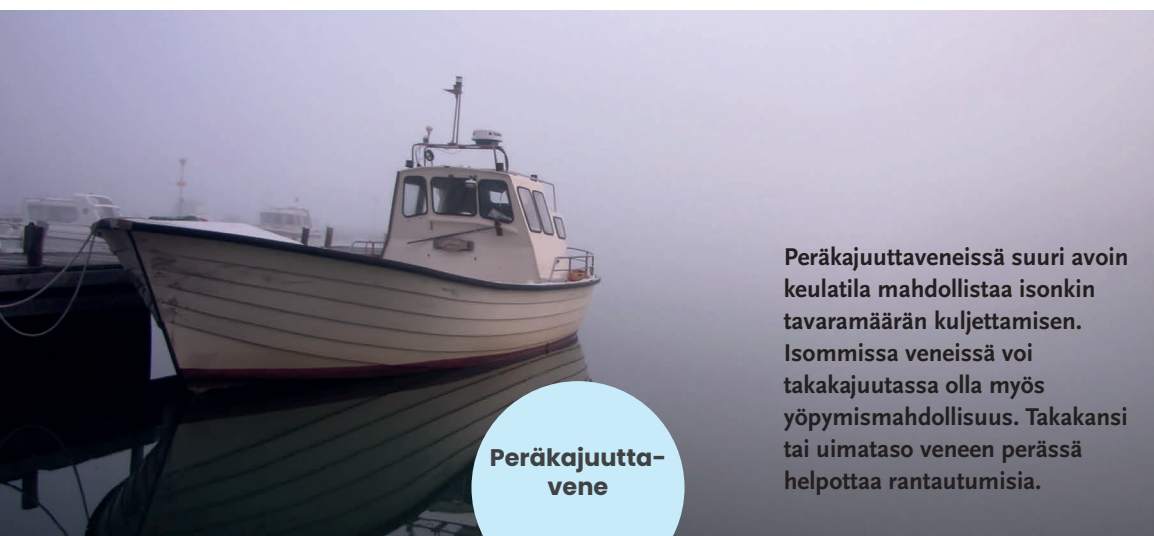
Day cruiser

Hard Top

HT = Hard Top (kova katto). Keuläkannellisia, kovalla kajuutalla varustettuja veneitä, joissa avotila liittyy kajuuttaan yleensä ilman väliseinää.

Peräkajuutta-vene

Peräkajuuttaveneissä suuri avoin keulatila mahdollistaa isonkin tavaramäärän kuljettamisen. Isommissa veneissä voi takakajuutassa olla myös yöpymismahdollisuus. Takakansi tai uimataso veneen perässä helpottaa rantautumisia.

Keski-ohjaamovene

Keulakannen alle jää avoin makuuhuytty ja ohjaamossa sijaitsee pieni pentteri. Asuttavuutta voidaan parantaa avoimen takatilan kattavalla kuomulla.

**Pieni
retkeilyyn
sopiva vene**

**Iso retkeilyyn
sopiva vene**

Isompi retkeilyyn sopiva vene. Makuuhuytit voivat olla suljettavat sekä wc -tila saattaa olla varustettu suihkulla.

Tässä alus talvehtii jäissä. Moottorin ja läpivientien suojaaminen on tärkeää.

**Huviveneeksi
muutettu
työalus**

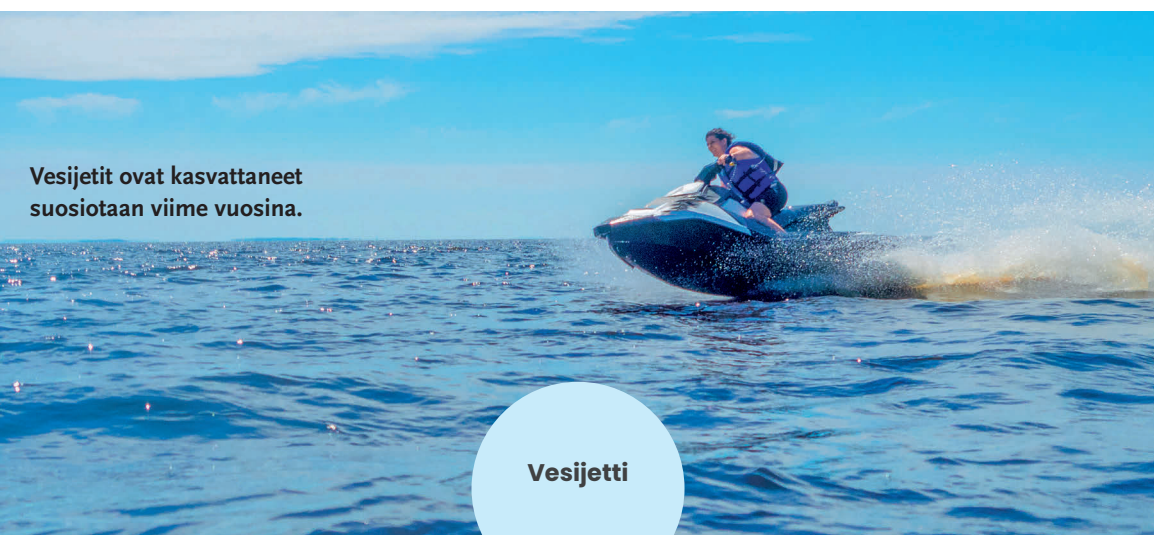

Moottoripursi

Purjevene käyttää etenemiseen purjeita. Pääsääntöisesti kaikki purjeveneet on varustettu joko perä- tai sisämoottorilla.

Purjevene

Vesijetit ovat kasvattaneet suosiotaan viime vuosina.

Vesijetti

VENEEN KÖYDET

KÖYDET OVAT VENEEN tärkeimpiä varusteita. Niillä kiinnitetään ja ankkuroidaan vene. Ne auttavat veneen ja purjeiden käsittelyssä.

Köydet ovat ominaisuuksiltaan hyvin erilaisia. Osa köysistä venyy hieman pehmentäen nykyisiä (*kiinnitysköydet*) ja osa taas uppoaa vedessä (*ankkuriköydet*).

Purjeveneissä tarvitaan enemmän köysiä kuin moottoriveneissä, sillä purjeita nostetaan ja säädetään köysillä. Molemmissa venetyypeissä tarvitaan: kiinnitysköysiä, ankkuriköyhtä, peräköyhtä poijukiinnitystä varten sekä erilaisia lähtöä ja rantautumista helpottavia köysiä (*esim. springi- ja juoksuköysi*).

Köysiä voi ostaa venetarvikeliikkeiden lisäksi vapaa-ajan tavarataloista. Alan liikkeissä myyjät osaavat kertoa tarkemmin millainen köysi sopii mihinkin tarkoitukseen. Lisäksi saat vielä varmistuksen köyden oikeasta paksuudesta ja murtolujuudesta. Isompia köysimääriä voi ostaa myös nettikaupoista kotiin tuotuna.

Köysien laatuun kannattaa kiinnittää huomiota. Halpa köysi saattaa näyttää hienolta, mutta voi olla laadultaan ja kestävyydeltään heikompi.

VINKKI

ANKKURIKÖYDEN TULEE OLLA UPPOAVAA MATERIAALIA. USEIN KÖYDEN SISÄLLÄ ON LYIJYPAINO. ANKKURIKÖYDEKSI EI PIDÄ VALITA HANKALAKÄYTTÖISTÄ ITSENSÄ YMPÄRI HELPOSTI KIERTYVÄÄ KÖYHTÄ.

Kiinnitysköysi jonka päähän on pleissattu silmukka. Köyden ydin valmistetaan yleensä polyesteristä, polypropyleenistä tai polyamidista (sekä näiden yhdistelmistä). Köydenkuoren tulee olla UV-suojattu.

Köyden päähän pleissattuun metalliseen kousiin voi kiinnittää vaikka ankkuriketjun.

KESTÄVYYS

kulutuksen kesto (hankaus + UV) vetolujuus

KÄSITELTÄVYYS

Helppo käsiteltävyys erityisesti pidemmissä köysissä

KELLUVUUS

Ankkuriköyden tulee olla uppoava, heittoliinan kelluva

VENYVYYS

Nostinköydet venymättömiä kiinnitysköydet venyviä

VÄRI

Purjeiden säätököysissä värit helpottavat oikean köyden löytämistä nopeasti

HINTA

Hinnoissa suuria eroja, mieti mihin tarkoitukseen köyttä tarvitset

Pitkiä köysiä on helpompi käsitellä, jos ne eivät kierry itsensä ympäri. Tässä ankkuriköytenä hankalakäyttöinen itsensä ympäri helposti kiertyvä köysi.

Kiinnitysköysissä tulee huomioida erityisesti niiden kestävyys ja venyvyys. Nämä köydet ovat käytössä ja kulutuksen alla jatkuvasti (laiturissa olevat veneet).

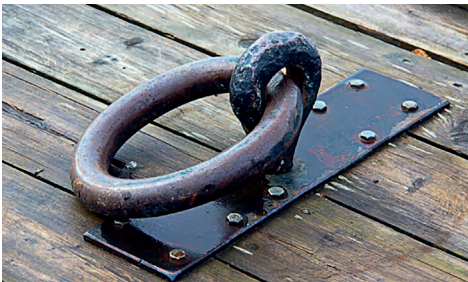
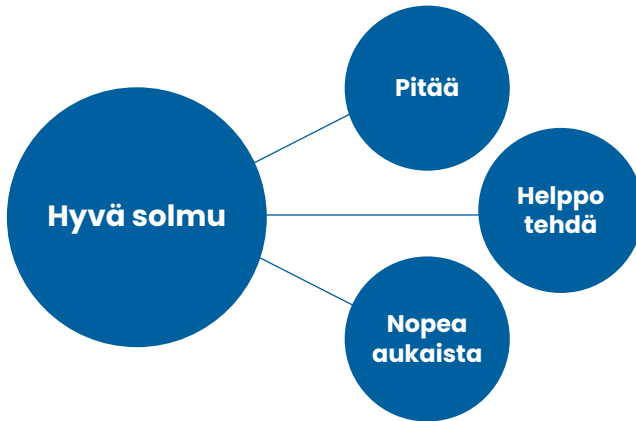
Kiinnitysköyden murtolujuuden tulisi vastata veneen painoa: 3000 kg painoiselle veneelle 3000 kg köysi.

SOLMUT

SOLMUJA KÄYTETÄÄN VENEILYSSÄ eri tarkoituksiin. Niillä voidaan mm. kiinnittää vene, jatkaa lyhyeksi jäänyttä köyttä pidemmäksi ja kiinnittää lepuuttajat kaiteeseen.

Solmujen tekoa kannattaa harjoitella niin, että osaa tehdä ne tarpeen vaatiessa nopeasti. Veneilykauden alussa on hyvä kerrata solmujen tekeminen.

Moni käyttää köysien päässä erilaisia hakoja tai lenkkejä veneensä kiinnittämiseen, mutta ne eivät sovellu välttämättä jokaiseen tilanteeseen (esim. juoksuköysi).

Kiinnitysköyden päähän voidaan laittaa esimerkiksi karbiinihaka. Haka on helppo ja nopea tapa kiinnittää vene laiturilla olevaan renkaaseen.

Miehistölle on hyvä opettaa jokin kiinnityssolmu. Lapset oppivat solmut nopeasti ja heistä on kiinnostavaa auttaa vaikkapa lepuuttajasolmujen teossa.

SOLMUT

KAHDEKSIKKO: solmu, jolla estetään köyden juoksu lukkojen läpi.

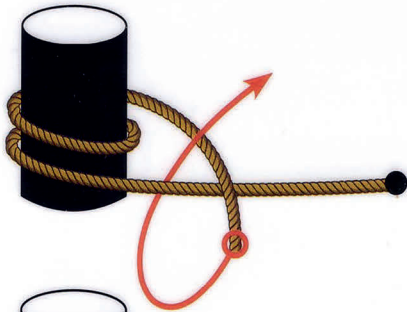

Käännä köyteen polvi, sen jälkeen toinen polvi ja pujota irtopää silmukan läpi.

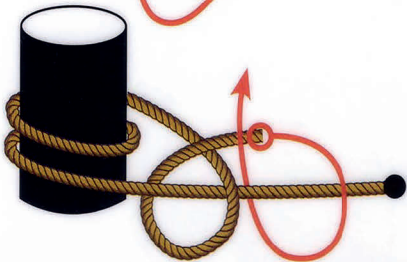

Solmu kiristetään vetämällä molemmista päistä. Pidä solmu suorassa

ULKOSORKKA: hyvä jokapaikan solmu, jonka silmukka kiristyy..

Irtopää kiedotaan kaksi kertaa kohteen ympäri ja tämän jälkeen lisätään puolisorikka kiinto-osan ympäri.

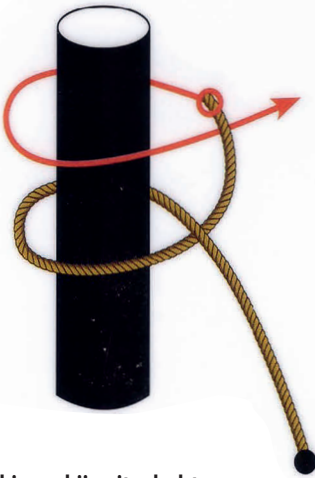
Lisätään vielä toinen puolisorikka. (muista fraasi: päältä ja läpi)

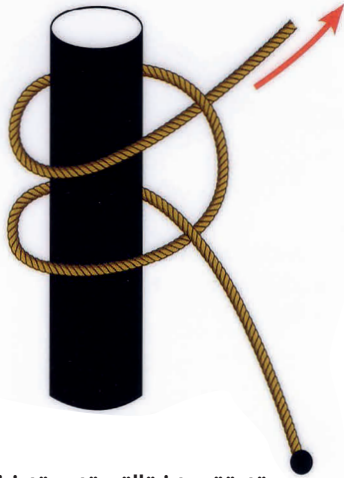
Solmu kiristetään irtopäästä vetämällä. Muista, että tämän solmun silmukka kiristyy kiinnityskohteen ympärille.

SIANSORKKA: kätevä ja nopea solmu ripustamiseen tai väliaikaiseen kiinnittymiseen.

Tee kierre kiinnityskohteen ympäri ja toinen kierre, jonka irtopää jää kierteen alle.

Kiristä vetämällä irtopäästä. Solmu voi aueta itsestään löystyessään ja kiristyessään.

PAALUSOLMU: sopii pitkäaikaisiin ja vaativiin kohteisiin. Silmukka ei kiristy. (fraasi: ensin on lampi, käärme nousee lammesta, kiertää puun ja palaa lampeen).

Tee köyteen yläpuolinen polvi.

Kierrä irtopäällä kiinnityskohde ja vie se muodostuneen silmukan läpi.

Irtopäällä kiertetään kiinto-osa ja tuodaan takaisin silmukan läpi.

Kiristä ja säädä solmu irt- ja kiinteästä päästä vetämällä. Irtopään tulee jäädä lähes kiinnityslenkin mittaiseksi.

SÄÄ

SÄÄ ON EHKÄ tärkein asia suunniteltaessa vesillelähtöä. Se ratkaisee usein lähde-täänkö vesille vai ei. Sää voi myös muuttaa reittisuunnitelmasi kesken matkan.

Tarkista ennen lähtöä ja päivitä matkan aikana:

Mikä on vallitseva sää vesialueella, jolla liikut?

Muuttuuko sää matkan aikana?

Onko annettu varoituksia ja mikä on voimakkain mahdollinen tuuli?

Onko ukkosta tai sumua tulossa?

Vaikuttaako aallokko tai vedenkorkeus matkaasi?

Yleiskuva veneilysäästä. Veneilyalueen ollessa vaikkapa Turun saaristo, kannattaa tarkentaa ennuste kyseiselle alueelle. Tuulensuunta ja -voimakkuus on helppo katsoa ennusteena aikajanalla.

MERIVEDEN- KORKEUS

Merikartalla syvyydet ja siltojen ja ilmajohtojen alituskorkeus määritetään vertaustason mukaisesta vedenpinnan tasosta. Mikäli merivesi on ”miinuksella”, on vettä siis vähemmän kuin kartta ilmoittaa. Mikäli merivesi on taas ”plussalla”, on tämä huomioitava erityisesti alituksissa.

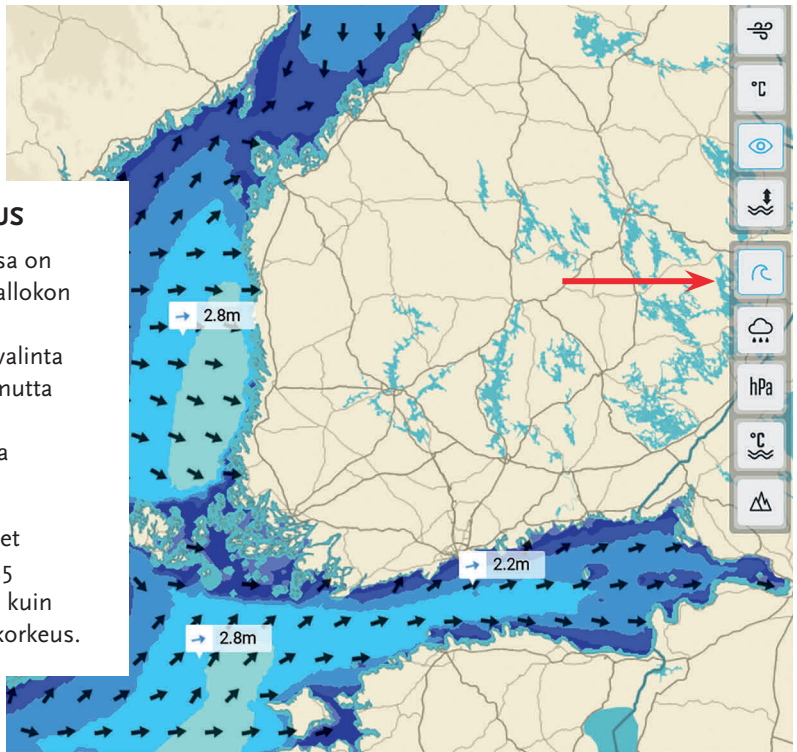

Kuva: www.ilmatieteenlaitos.fi

AALLONKORKEUS

Reittisuunnittelussa on hyvä huomioida aallokon suunta ja korkeus. Suojaisampi reittivalinta voi olla pidempi, mutta huomattavasti mukavampi ja jopa nopeampi.

Huomioi: yksittäiset aallot voivat olla 1,5 kertaa korkeampia kuin merkittävä aallonkorkeus.

Kuva: www.ilmatieteenlaitos.fi

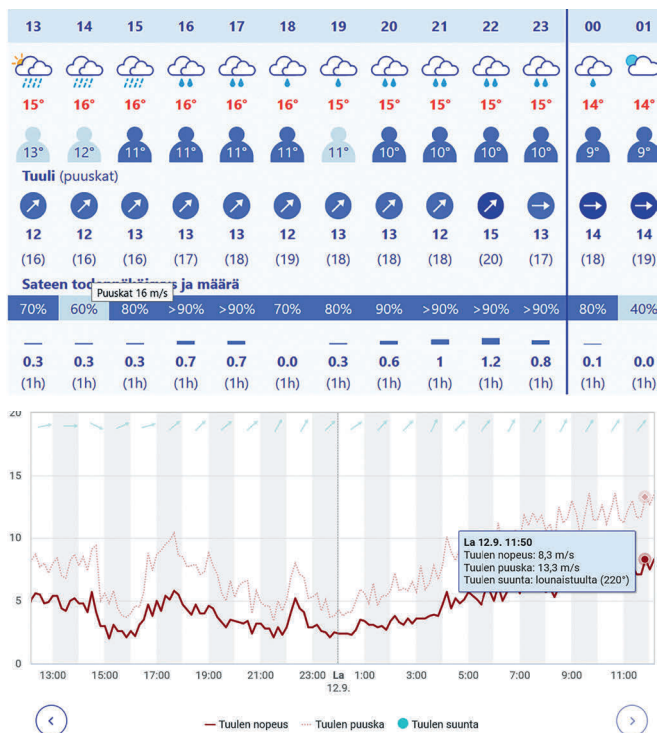
PAIKALLISSÄÄ

Tarkemman säätiedon veneilyalueelle saa käyttämällä vaikkapa Ilmatieteenlaitoksen "paikallissää" -palvelua.

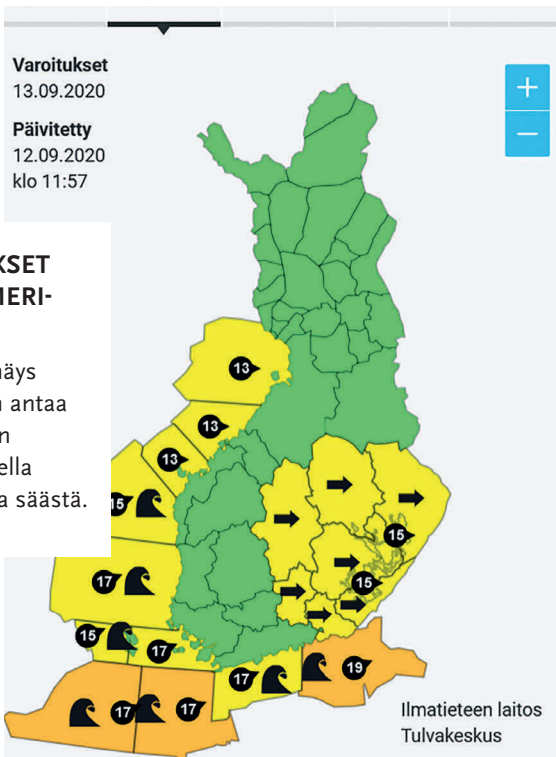
Tässä tulee kuitenkin huomioida se, että ennuste on annettu maa-alueelle. Merellä / järvellä saattaa tuuli olla voimakkaampi.

Pidemmäksi suunnitellun matkan varrelta kannattaa katsoa useamman paikan ennuste. Helsinki – Hanko etapille, on hyvä idea katsoa Inkoon ja Tammisaaren ennuste.

Hyvä on myös katsoa eri säähavaintoasemien antamaa tuulitietoa: tuulen nopeus, puuskat sekä tuulen suunta.

Kuva: www.ilmatieteenlaitos.fi

- Aallokkovaroitus
- Tuulivaroitus maa-alueille
- Tuulivaroitus merelle
- Useita varoituksia voimassa
- Ei vaaraa
- Mahdollisesti vaarallinen
- Vaarallinen
- Hyvin vaarallinen

Kuva: www.ilmatieteenlaitos.fi

SUMU

Sumuun ei koskaan lähdetä!
Mikäli sumu lähestyy sinua veneretken aikana:

pysy rauhallisena
varmista sijaintisi
päättä kannattaako jatkaa matkaa,
voit ankkuroitua väylän ulkopuolelle
tai rantautua odottamaan sumun
hälvemistä.

tutka on ainoa elektroninen
navigointilaitte, joka näyttää
sumussa muut alukset

UKKONEN

Sään kehittymistä tulee seurata aktiivisesti, mikäli säätiedotuksessa on ilmoitettu ukkosen mahdollisuudesta. Omalla tähystyksellä pystyy lähestyvän ukkosen havaitsemaan. Korkeat, tummat rosoreunaiset pilvet kertovat ukkosen muodostumisesta.

pyri rantaan suojaan
varaudu voimakkaisiin puuskiin
sekä sateen aiheuttamaan
näkyvyyden heikkenemiseen
vältä uimista

Hyviä sääpalveluita:

www.windy.com
www.ilmatieteenlaitos.fi
www.foreca.fi

Erinomainen opas
syvällisempään opiskeluun on
Ilmatieteenlaitoksen:
Vesilläliikkujan sääopas.

HÄTÄMERKIT

HÄTÄMERKIT OVAT KANSAINVÄLISIÄ. Hätämerkkien tarkoitus on kertoa muille:

OLEMME HÄDÄSSÄ! TARVITSEMME APUA!

Avun tarve voi vaihdella polttoaineen loppumisesta karilleajoon. Hädässä olet silloin, kun koet tarvitsevasi apua etkä itse pärjää. Apua voidaan pyytää hätämerkein mm. seuraavissa tilanteissa:

karilleajo

ajelehtiminen moottorivian vuoksi

tulipalo

mies yli laidan (MOB)

hallitsematon vuoto

pikaista apua vaativa onnettomuus

Veneen päällikkö päättää millaista hätämerkkiä kussakin tapauksessa käytetään.

Osa niistä soveltuu huviveneilijälle paremmin kuin toiset. Jokainen veneilijä voi itse miettiä millaiset hätämerkinantovälineet ovat hänelle sopivimmat avun pyytämiseen huomioiden itse vene sekä veneilyalue.

Mikäli vene on katsastettu (vapaaehtoista), tulee veneessä olla kyseisen katsastusluokan määräämät hätämerkinantovälineet.

Hätämerkinantovälineitä ja -tapoja ovat käsien rauhallinen nostaminen ja laskeminen, hätäraketti, hätäsoihtu (pyrotekninen ja led), äänimerkinantolaitte, ja VHF-meriradiopuhelin

Keskeytymätön äänimerkki voidaan antaa esimerkiksi sumutorvella. Sumutorvi toimii myös tarvittaessa ohjausäänimerkkien antamiseen.

Markkinoilla on myös näppäriä paineilmakäyttöisiä sumutorvia.

Käsien rauhallinen nostaminen ja laskeminen. Tätä voi vielä tehostaa ottamalla käteen jotain värikästä, esim. punainen takki herättää hyvin huomiota.

Taskulampulla tai valonheittimellä annettu **SOS**-morsetus on helppo keino huomionherättämiseen hämärässä / pimeässä.

Opeta miehistölle hätävarusteiden käyttö. Tässä elektroninen käsisoihu.

EPIRB soveltuu hätämerkinantovälineeksi lähdetessä kauemmas rannikolta.

Tässä vain muutama esimerkki kansainvälisistä hätämerkeistä.

HÄTÄILMOITUS MATKAPUHELIMELLA

Merialueilla tapahtuvissa
häätätilanteissa
hälytysnumero on

0294 1000

Sisävesillä tapahtuvissa
häätätilanteissa
hälytysnumero on

112

Veneen päällikön kannattaa neuvoa miehistölleen missä hätämerkinantovälineet sijaitsevat ja kuinka niitä käytetään. Mikäli veneen päällikölle sattuu jotain, osaa miehistö tällöin toimia.

AUTTAMISVELVOLLISUUS

Veneilijän tulee auttaa hätään joutunutta **omaa alusta, itseä ja miehistöä vaaraan asettamatta**. Minimissään tämä on avunpyynnön välittämistä eteenpäin.

Meripelastuskeskus Turussa.

Matkapuhelimeen ladattu 112 -sovellus välittää myös sijaintitiedon hätäkeskukselle.

Matkapuhelimeen ladattu ilmainen Trossi-ppi.

Ohjelmassa mm. matkaseuranta, turvallisuustietoa, sääpalvelu sekä paikkatietoon perustuen info lähimmästä turvasatamasta sekä meripelastusasemasta tai -aluksesta.

TELAKOINTI

SUUREN OSAN VUODESTA vene on telakoituna. Vaihtoehtoja veneen talvisäilytykselle löytyy paljon aina omassa pihassa säilyttämisestä kaupallisiin ”*avaimet käteen*” -palveluihin.

Trailerilla kuljetettavat veneet saa helposti vaikka omaan pihaan tai mökille talvisäilytykseen. Isompien veneiden kanssa tarvitaan nosturia, jonka avulla vene siirretään esimerkiksi pursiseuran tai kunnan talvisäilytysalueelle.

Vuokrattavat tallit, kylmät ja lämpimät talvisäilytyshallit ovat myös vaihtoehto, erityisesti jos ei halua ryhtyä peittelemään venettä säältä suojaan.

Jyrkkä harja estää lumen kerääntymisen talven aikana peitteen päälle.

Veneteltta suojaa säältä ja antaa ilman kierrää vapasti veneessä ja sen ympärillä.

Trailerilla venettä on helppo siirtää paikasta toiseen. Pidempien telakointien ajaksi kannattaa ottaa veneen paino pois renkailta laittamalla esim. tiiliskivet akselin alle.

**MUISTA TARKISTAA MITÄ VENEVAKUUTUKSESSASI
SANOTAAN TELAKOINTIIN LIITTYEN!**

Veneiden talvisäilytys sisähalleissa on yleistynyt. Talvisäilytysyritykset tarjoavat myös huoltoja, veneen kunnostusta ja asennustöitä. Talvikuukausina kannattaa valmistella venettä tulevaa veneilykautta varten.

Talvisäilytystä lämpimässä venehallissa.

Erityisesti isompia teräs-runkoisia aluksia jätetään talvehtimaan veteen. Moni laittaa vesipumpun poreilemaan aluksen alle, jolloin jäätä ei pääse syntymään aivan aluksen viereen. Jäiden liikkuminen voi aiheuttaa ongelmia säilytykselle.

Talvi on hyvää aikaa veneen köysien pesemiseen. Halutessaan voi veden lisäksi käyttää mietoa saippualluosta.

VINKKI

**ANNA KÖYSIEN KUIVUA
HYVIN JA VYHYTEÄ
VASTA SEN JÄLKEEN:
KEVÄÄLLÄ ON MUKAVA
ALOITTAA VENEILYKAUSI
PUHTAILLA KÖYSILLÄ.**

HUVIVENEDIREKTIIVI JA CE –MERKKI

VENESSÄ OLEVA CE-MERKKI on valmistajan vakuutus siitä, että vene täyttää sille asetetut vaatimukset. Kaikkien EU:ssa myytävien 2,5-24 m huviveneiden on täytettävä EU:n huvivenedirektiivin vaatimukset eli oltava sertifioituja. Määräys ei koske aivan kaikki aluksia. Esimerkiksi kanootit, kajakit, höyryvenet ja ilmatyynyalukset on vapautettu tästä.

CE -kilpeen merkitty veneen valmistaja, venemalli, suunnittelukategoria, kantavuus sekä suurin sallittu konetehto.

VENEEN KÄYTTÖALUE

Kilpeen merkitty **A / B / C / D** -kirjain kertoo millaisille vesialueille vene on suunniteltu.

A =
valtameri

B =
avomeri

C =
rannikko

D =
suojaisat vedet

Valmistaja: AMT-veneet Oy
Venemalli: AMT 175BR
Suunnittelukategoria: C
Kantavuus: 7 henkilöä
Suurin sallittu konetehto: 59kW
Sertifioija: VTT

Suunnittelukategorioista tarkemmin tietoa esimerkiksi *Venealan Keskusliitto Finnboat ry:n* internet -sivuilta (www.finnboat.fi).

Suunnittelukategoria ei estä veneellä liikkumista haastavammalla vesialueella, mutta kertoo veneen turvallisuudesta eri olosuhteissa.

VENEEN VARUSTEITA

VESILIIKENNELAKI ASETTAA OMAT vaatimukset veneissä oleville varusteille.

Varusteiden tulee olla kyseiselle venekoolle sopivat ja toimivat.

Jokainen miettii itse millaisia varusteita veneeseensä haluaa. Uuden veneen ostajalle tarjotaan lisävarustelistalta mm. jääkaappia, lämmitintä ja elektroniikkaa.

VENEEN VÄHIMMÄISVARUSTUS

Mikäli vene on varustettu moottorilla tai vene on yli viiden metrin pituinen purjevene, on veneessä oltava mukana seuraavat käyttökuntoiset varusteet:

kaikille veneessä oleville hyväksytyt ja sopivan kokoiset **pelastusliivit** tai kelluntapukineet

tyhjennysväline (pumppu, äyskäri tai ämpäri)

airot, mela tai ankkuri köysineen

jos veneessä on liekillä toimiva polttolaite, sisäkone tai yli 25 kW perämoottori, tarvitaan vuoden välein tarkastettu **käsi-sammutin**, joka on teholuokaltaan vähintään 8A 68B. Vesiskootterissa ei käsi-sammutinta edellytetä.

Kaikissa alle 12-metrisissä vesikulkuneuvoissa pitää olla laite, jolla voidaan antaa voimakas äänimerkki. Yli 12-metrisessä vesikulkuneuvossa vaaditaan myös sumutorvi ja yli 20-metrisessä lisäksi laivakello.

RANTAUTUMISIIN

Liinakela soveltuu ankkurointiin sekä poijukiinnityksiin. Kelalla oleva liina pysyy aina järjestyksessä ja kelaautuu auki itsenäisesti rantautumistilanteessa. Useissa malleissa on ”jarru”, joka hillitsee kelan aukenemista. Liina lukitaan knaapiin.

Ankkurin ja köyden / liinan väliin hyvää ketjua vähintään 3 metriä. Kiinnitys näiden välillä mieluusti sakkeliilla, ei solmulla.

Poijuhakoja voidaan käyttää poijukiinnityksiin. Hakoja on paljon erikokoisia ja -muotoisia. Avopäisiä ja lukittavia. Matalaan veneeseen riittää lyhyempivartinen malli, kun taas suuremmissa veneissä saatetaan joutua seisomaan esim. takahytin kannella poijuun kiinnityttyessä. Tällöin pidempivartinen malli on oikea vaihtoehto. Vaihtoehtona poijuha'alle voi olla Handy Dock -kiinnityskoukku, joka voidaan kiinnittää poijuun tai laiturirenkaaseen.

Tässä veneen kaiteisiin kiinnitettävä ketjuboksi, johon ankkuriketju voidaan säilöä sekä ankkurikiinnike, joka pitää ankkurin tukevasti kaiteessa käyttövalmiina.

Kiinteät tai irrotettavat keulatikkaat tekevät rantautumisesta sekä lähdöistä helpompia ja turvallisempia.

Sisävesillä ja rannikolla rantaudutaan pääsääntöisesti keula edellä. Erityisesti mataliin rantoihin ja laitureille tultaessa on helpompi liikkua, kun tikkaat ovat sopivalla korkeudella.

TURVALLISUUTEEN

Pelastusrenkas (kova tai pehmeä) on hyvä lisäkelluke veteen pudonneelle. Renkaaseen voidaan kiinnittää valo, joka osoittaa hämärässä / pimeässä renkaan sijainnin.

Heittoliinalla saadaan yhteys veteen pudonneeseen ja voidaan ”hinata” hänet veneen luokse kyytiin nostettavaksi.

Heittoliinan käyttöä kannattaa harjoitella. Tosipaikan tullen harjoitteluun ei ole aikaa.

Ilmatäytteiset pelastusliivit ovat laskeneet kynnystä käyttää pelastusliivejä veneiltäessä. Liiveistä on hyötyä vain niitä päällä pidettäessä. Täyttyneissä liiveissä on varusteina vähintään heijastimet sekä pilli. Ilmaputkesta voidaan laskea liikaa ilmaa pois tai tarvittaessa puhaltaa liivejä täydemmiksi.

Veneessä tulee olla myös varapatriuunat pelastusliiveihin, jotta mahdollisesti täyttynyt liivi saadaan taas käyttökuntoon.

Haararemmit estävät liivien nousemisen liian ylös veteen pudotessa. Myös liiveissä oleva valo helpottaa veteen pudonneen löytämistä pimeässä.

Erilaiset henkilökohtaiset hätälähettimet ovat nostaneet suosiotaan hintojenlaskun myötä. Osa lähettimistä on liiveihin kiinnitettäviä, osa vaikkapa taskussa pidettäviä.

Suljettavissa tiloissa, missä käytetään avoliekkiä (esim. liesi tai uuni), tulee olla palovaroitin.

Häkä- ja kaasuvaroitin on hyvä hälytin, mikäli veneen sisälle pääsee tai vuotaa häkää tai neste-kaasua. Kaasuasennukset kannattaa koeponnistaa säännöllisesti viiden vuoden (huom. tämä vain ehdotus) välein valtuutetulla tarkastajalla.

Veneilyseurojen katsastuksissa saa hyvää lisätietoa ja ohjeistusta.

Tutustu myös nestekaasuun liittyviin asetuksiin: www.finlex.fi

Puukko tai linkkuveitsi saattaa olla tarpeen tilanteessa, jossa pitää saada nopeasti köysi poikki. Lisäksi monitoimiveitsen työkalukärjistä saattaa olla apua pienissä kiristystä vaativissa asioissa.

Pelastuslautta tuo turvallisuutta kaikilla vesialueilla. Usein lautta mielletään turvavarusteeksi vain avomerelle, mutta jouduttaessa jättämään vene, on riskinä hypotermia myös sisävesillä tai rannikolla veneiltäessä.

Pelastuslautat voivat olla kassimallisia tai kovaan kuoreen pakattuja. Yleisimmät mallit ovat 4–8 hengen lauttoja.

Pelastuslautat luokitellaan myös veneilyalueen mukaan: sisävesi- ja rannikkokäyttöön sekä avomerikäyttöön.

Kotelo- ja kassimalliset lautat.

Ensiaputarvikkeet.

MUUTA HYÖDYLLISTÄ

Lepuuttaja, laitasuoja, fenderi... 4–8kpl veneen koon mukaan.

Lepuuttajan tehtävä on suojata veneiden kylkiä osumilta / hankaumilta satamissa. Vesillä oltaessa, lepuuttajat nostetaan pois laidoilta roikkumasta.

Huomioi, että lepuuttajan täyttötulppa osoittaa alaspäin. Mikäli lepuuttaja joutuu puristuksiin veneiden väliin, lentää mahdollisesti irtaava tulppa turvallisempaan suuntaan alaspäin. Lepuuttajien suojaksi kannattaa hankkia suojat. Erityisesti oltaessa tiukasti toisten veneiden kyljissä kiinni, suojat vähentävät lepuuttajista lähtevää ääntä.

Voimakas taskulamppu tai valonheitin on hyödyllinen apuväline mm. tähystettäessä viittojen ja poijujen heijastimia pimeällä ja etsittäessä sopivaa rantautumiskohtaa saaren rannasta.

Pienemmissä veneissä ei välttämättä ole kiinteää wc-istuinta ja septisäiliötä eikä ”ämpäripissa” ole kaikkien mieleen. Kemiallinen käymälä on hyvä ja siisti ratkaisu. Puhdas, riittävän usein tyhjennetty pönttö ei haise ja mahtuu pieneen tilaan.

Varapolttoainekannu tulee tarpeeseen, mikäli polttoaine on päässyt loppumaan. Tällaista tilannetta ei saisi tapahtua, mutta joskus vahinko voi johtua viallisesta tai väärin näyttävästä polttoainemittarista.

Jokainen varustelee veneensä oman käyttötarpeen mukaan. Kaikkien varusteiden tulisi olla kyseiselle vesialueelle sekä venekoolle sopivia. Esimerkiksi tavalliset ruuvit eivät kestä kauaa ruostumatta veneessä.

Tänä päivänä varusteiden ostaminen on helpottunut. Enää ei tarvitse välttämättä ajaa pitkää matkaa venetarvikeliikkeeseen. Laadukkaat nettikaupat tarjoavat hyvän valikoiman tuotteita sivuillaan. Kun tietää mitä on ostamassa, voi saada tarvitseman-
sa tuotteen jopa edullisemmin kotiin tuotuna kuin ”kivijalkakaupasta”.

Tosin on syytä huomioda mm. mahdolliset takuuongelmat, suomenkielisen käyttöohjeen puuttumisen jne. Perinteisessä venetarvikeliikkeessä saa asiantuntevaa palvelua ja mikä tärkeintä, pääsee yleensä koskemaan ja katsomaan tarkemmin mahdollista ostosta.

Listaa kotimaisista venetarvikeliikkeistä:

Googlaamalla löytää varmasti ison joukon lisää.

www.marinea.fi
www.maritim.fii
www.veneilijanverkkokauppa.fi
www.meredin.fi
www.waltic.fi
www.captainsshop.fi
www.marnela.fi
www.vestek.fi
www.nautikulma.fi
www.heater.fi

Ulkolaisia nettikauppoja:

www.svb.de
www.marinesuperstore.com
www.hjertmans.se

Satamaoppaat

Merikarttaan ei merkitä esimerkiksi tankkauspaikkoja tai veneenlaskupaikkoja. Karttoihin on merkitty vierassatamat sekä palvelusatamat, joissa on erilaisia palveluita. Nämä tiedot löytyvät erikseen myytävistä satamaoppaista. Oppaita löytyy myös internetistä. Satamaoppaisiin on merkittynä tyypillisesti satamien palvelut, tarkemmat syvyystiedot ja lähestymisohjeet. Erityisesti veneiltäessä uusilla vesialueilla tulee selvittää mm. tankkausmahdollisuudet. Joka satamassa ei ole tankkauspaikkaa!

Vierassatama

Palvelusatama, vieraslaituri tai retkisatama

ESIMERKKEJÄ SATAMAOPPAAN SYMBOLEISTA

Veneramppi

Polttoaine

Kauppa

Sähkö

Leikkipaikka

Kahvila

Esimerkkejä satamaoppaista.

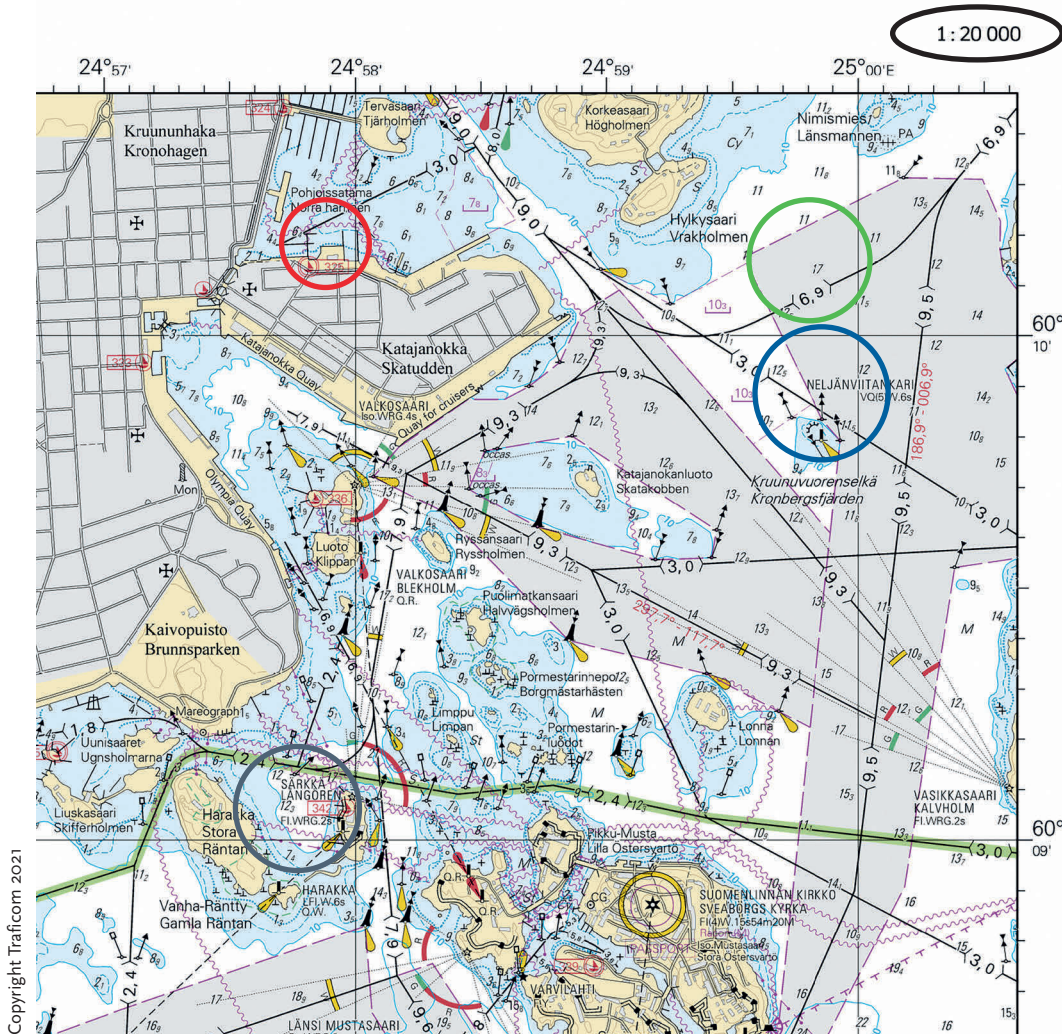
Osa satamaoppaista on tehty tietyille

karttasarja-alueelle (esim. Turun saaristo).

Lähdettäessä ulkomaille, kannattaa hankkia
kyseisen alueen satamaopas.

MERIKARTTA

MERIKARTTA ON TÄRKEIN navigointiväline.

Siitä näemme mm. turvallisen veneilyalueen, väylät, vaaranpaikat (esim. matalikot ja karit), saaret, merenkulun turvalaitteet sekä satamat.

Vaikka veneessäsi olisi karttaplotteri (+ karttaohjelma puhelimessa / tabletilla), tulee paperikartta kuitenkin olla mukana. Toisin kuin elektroniselta kartalta, paperikartalta näkee suuremman kokonaisuuden kerralla.

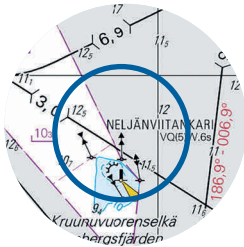

Yleisimmät merikarttamerkit löytyvät merikarttasarjan takakannesta. Sieltä on alkuun helppo tarkistaa itselle vieraan näköinen karttamerkintä. Merkit tulevat nopeasti tutuiksi veneilykauden aikana.

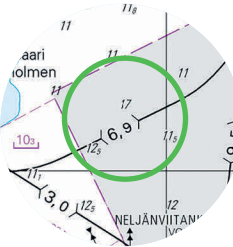
1 : 20 000

Karttasivulla oleva mittakaava.

1cm kartalla = 20 000 cm luonnossa, eli 200 metriä.

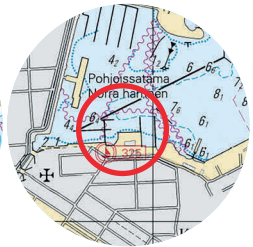
Kardinaaliiviitat ja tutkamerkki.

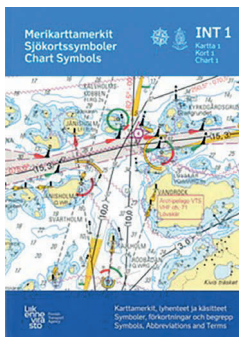
Väylä sekä sen kul-
kusyvyys. Veden
syvyysherkintöjä.

Linjaloiat.

Vierassatama.

Enemmän karttamerkkejä löytyy
Merikarttamerkit -julkaisusta

Karttasarja: tässä B-sarja
(Helsinki - Parainen)

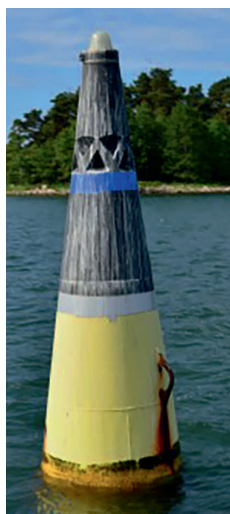
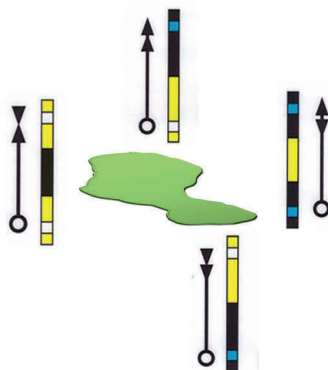
VIITOITUS

VIITOITUKSELLA KERROTAAN VENEILIJÄLLE

turvallinen väylänosuus sekä varoitetaan matalasta tai muusta vaarasta.

Kardinaalimerkit: ilmansuuntien mukaan:

- **Pohjoismerkki** kierretään pohjoispuolelta.
- **Itämerkki** kierretään itäpuolelta.
- **Etelämerkki** kierretään eteläpuolelta.
- **Länsimerkki** kierretään länsipuolelta.

Merkkien muoto ja koko voi vaihdella. Osa on ohuempia viittoja, osa taas kookkaampia poijuja. Tärkeintä on tuntee väritys. Karttamerkissä kolmioiden kärjet kertovat missä musta sijaitsee merkissä. Esim. kolmion kärjet ovat vastakkain – musta sijaitsee keskellä merkkiä = länsimerkki.

Kompassi kertoo mihin suuntaan ollaan menossa. Siitä on helppo tarkistaa miltä puolelta kardinaalimerkeistä mennään ohitse.

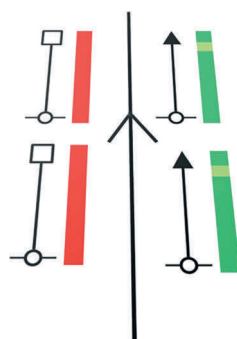
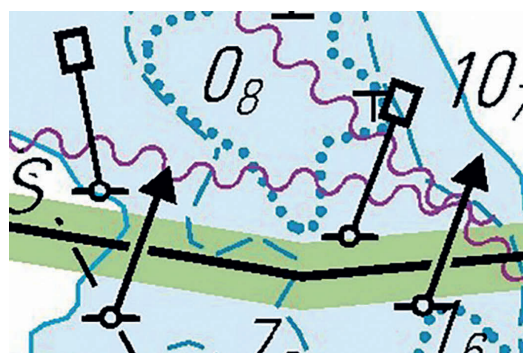
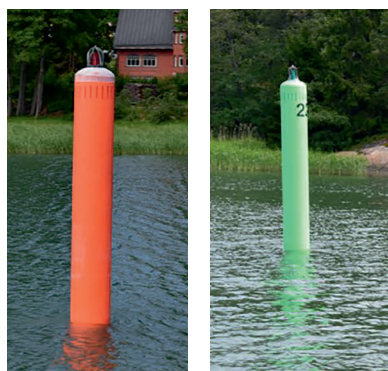

Lateraalimerkeillä osoitetaan väylän vasen tai oikea reuna. Kun merkit muodostavat ns. portin, riittää että ohjataan merkkien välistä.

Mikäli näkyvissä on vain jompikumpi merkki, tulee katsoa kartasta kummalle puolen merkin tulee jäädä.

Karttaan on merkitty nimelliskulkusuunta. Sen suuntaisesti mentäessä jäävät punaiset merkit vasemmalle ja vihreät oikealle.

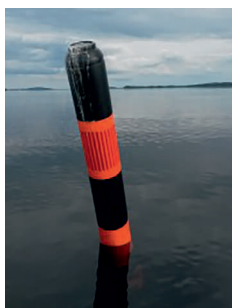
Nimelliskulkusuuntaa osoitetaan vieressä olevilla merkeillä. Merkki, jossa on **punainen** ja **vihreä** täplä, kertoo väreillään kummalle puolen nuolen suuntaan edetessä punaiset ja vihreät merkit jäävät.

Vastaava merkki ilman värejä. Nuolen suuntaan väylää edetessä jäävät punaiset merkit vasemmalle ja vihreät merkit oikealle.

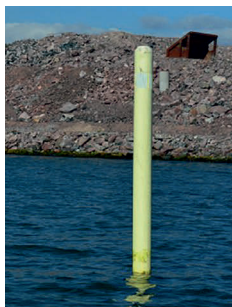
Muita merkkejä:

Karimerkki on matalikon päällä tai läheisyydessä.

Turvavesimerkki (keskivesimerkki) on sijoitettu keskelle väylää.

Erikoismerkki varoittaa jostain esteestä, esim. ruoppaus.

ELEKTRONISET LAITTEET VENEILIJÄN APUNA

Karttaplotteri on veneilyyn tarkoitettu elektroninen navigointilaitte. Laitteen näytöltä näkee aluksen sijainnin karttapohjalla, aluksen nopeuden sekä suunnan.

Monissa uusissa veneissä on karttaplotteri jo valmiiksi integroituna. Näytössä voidaan esittää karttatiedon lisäksi moottoridataa, aluksen nopeutta jne.

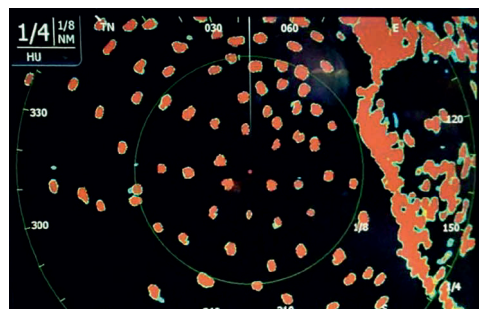

Veneen ohjauspaneeliin integroitu näyttö, jossa voidaan esittää mm. elektronisia karttatietoja, kaikuluotaintietoa, nopeustietoa sekä moottoridataa.

Laitteistot voivat olla laajennettavissa vaikkapa tutkanäytöiksi sekä niissä voidaan esittää AIS-tietoja.

Elektronisia karttoja voi käyttää mainiosti myös puhelimilla sekä tableteilla navigoinnin apuvälineinä. Huomaa kuitenkin, että näitä ei ole tarkoitettu rankempiin veneolosuhteisiin! Oikea ajantasainen (päivitetty) merikartta on oltava aina mukana.

Yllä: karttaplotteriin liitetty AIS-tieto (lähettävällä AIS-laitteella varustetut alukset näkyvät karttapohjalla). Alla: karttaplotteriin voidaan tuoda tutkatietoa.

VENEEN KÄSITTELY

VENETTÄ OHJATAAN JOKO ratilla (ohjauspyörä / ruori) tai suoraan moottorin edessä olevasta **kaasukahvasta**. Kun ajetaan eteenpäin ja rattia käännetään oikealle, kääntyy veneen keula oikealle. Peruutettaessa veneen perä kääntyy samaan suuntaan mihin rattia käännetään.

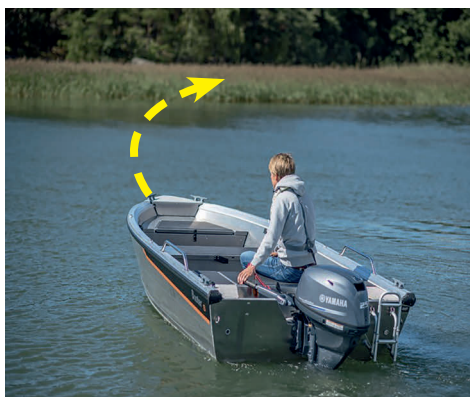

Kaasukahvalla ohjatussa

- vaihte eteenpäin: viettäessä kahva vasemmalle – keula kääntyy oikealle
- viettäessä kahva oikealle – keula kääntyy vasemmalle
- peruutettaessa: viettäessä kahva vasemmalle – perä ohjautuu oikealle
- viettäessä kahva oikealle – perä ohjautuu vasemmalle

Kaasukahvasta ohjataan venettä sekä säädetään vauhtia kaasua lisäämällä / vähentämällä.

Tässä ajetaan eteenpäin. Kaasukahvaa on viety vasemmalle - veneen keula kääntyy oikealle.

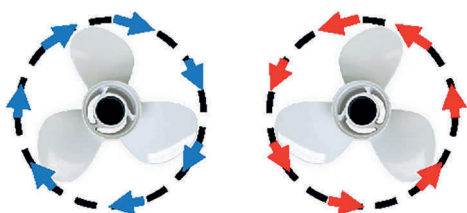

POTKURIN KIERTOSUUNTA (= KÄTISYYS)

Takaapäin katsottaessa (eteenpäin ajettaessa) potkurin pyöriessä myötäpäivään kutsutaan sitä oikeakätiseksi.

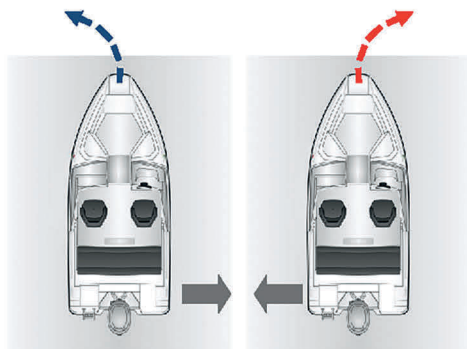
Vasenkätinen potkuri pyörii vastaavasti vastapäivään (eteenpäin ajettaessa).

Erityisesti akselivetoisilla veneillä potkurin pyörimisen aiheuttama veneen sivuttaisliike voi olla huomattava. Tästä on haittaa, mutta ominaisuutta voi myös hyödyntää rantautumisissa (tästä myöhemmin).

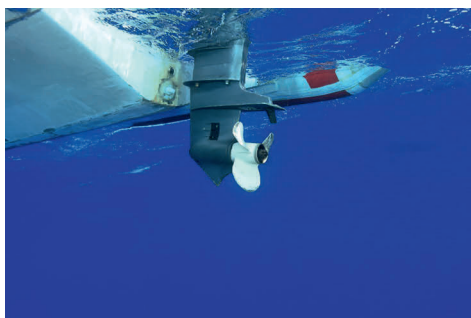
Oikeakätinen
potkuri

Vasenkätinen
potkuri

Eteenpäin ajettaessa veneen perä pyrkii kääntymään potkurin pyörimissuuntaan ja keula päinvastaiseen suuntaan.

Peruutettaessa liikesuunta on päinvastainen. Perä- ja sisäperämoottoriveneissä voidaan hiljaisillakin nopeuksilla neutralisoida sivuttaispyrkimystä moottoria kääntämällä. Akselivetoisissa veneissä sivuttaisliike voi aiheuttaa peruutettaessa sen, ettei vene käänny kunnolla pyörimissuuntaa vastaan.

Akselivetoisella veneellä peruutettaessa kannattaa välillä laittaa vaihte vapaalle. Tällöin potkurin aiheuttama sivuttaisliike lakkaa ja venettä pystytään ohjaamaan tehokkaammin peräsimellä.

Vene ei käännä kuten auto. Hiljaisella vauhdilla ajettaessa (esim. satamissa) käännettäessä keulaa vasemmalle, kääntyy veneen perä venemallista ja -tyypistä riippuen enemmän tai vähemmän päinvastaiseen suuntaan.

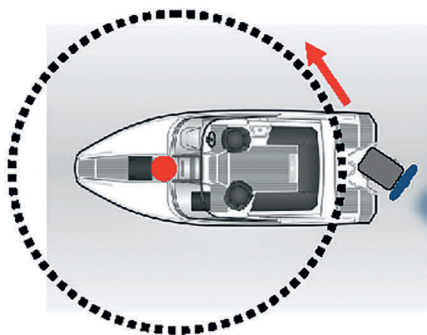
Punainen ympyrä kuvaa ns. **Pivot**-pistettä, jonka ympäri vene kiertää.

Peruutettaessa vasemmalle, veneen keula kiertää oikean kautta.

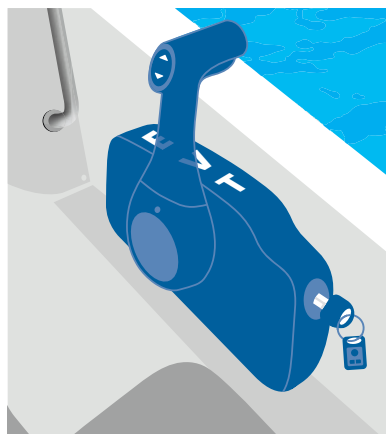
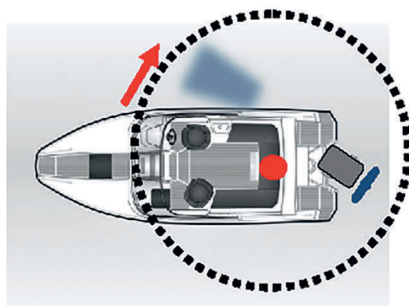
Jokainen vene käyttäytyy erilailla. On tärkeää, että kippari tietää mitkä ovat hänen veneensä ominaispiirteet.

Hiljaisella vauhdilla veneen kääntymistä voi tehostaa lyhyillä ”*potkuilla*”. Tällöin vaihde kytketään hetkeksi päälle lisäten kierroksia ja sen jälkeen vaihde vapaalle. Veneen vauhti ei kasva, mutta vene ohjautuu hyvin.

Perä- ja sisäperämootorilla varustetut veneet eivät ohjaudu juuri lainkaan, mikäli vaihde ei ole kytkettynä. Niissä ei ole erillistä peräsintä kuten akselivetoisissa veneissä.

Pivot-piste on piste, jonka ympäri alus ylhäältä katsottuna kääntyy.

Hallintalaite ratin lähellä. Kahvasta kytetään myös vaihde päälle. Kahva eteenpäin: vene liikkuu eteenpäin. Kahva taaksepäin: peruutusvaihde.

Akselivetoisissa veneissä ohjataan veden virtausta peräsinlavalla. Käännettäessä peräsinlapaa oikealle, vene kääntyy oikealle.

Vene joka ei liiku, ei käänny vaikka peräsintä / rattia käännetään.

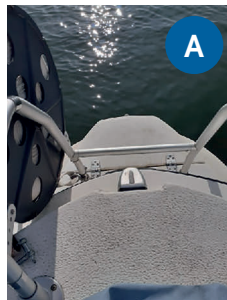
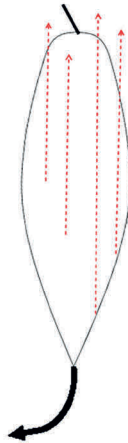
Akselivetoinen vene. Vene ohjautuu peräsintä kääntäen.

Suoraan ajettaessa vesi pääsee virtaamaan esteettömästi molemmiin puolin peräsinlapaa.

Mikäli vaihde siirretään vapaalle ja potkurivirta ei tällöin tehosta vedenvirtausta peräsimelle, kääntyy vene selvästi heikommin kuin potkurivirran tehostaessa käännöstä.

Ahtaissa paikoissa kuten satamat, ei veneen vauhtia voi pitää yllä kokoajan vaihde eteenpäin kytkettynä.

Tällöin annetaan veneen lipua (A) potkurin pyörimättä ja käännöstä tehostetaan pienillä kaa-sulla annettavilla "potkuilla" (B). Tällöin peräsinlapa saa tarvittavan virtauksen potkurista, muttei vene lähde liiaksi eteenpäin.

ENNEN KUIN LÄHDET LAITURISTA

ENNEN KÖYSIEN IRROTTAMISTA tuleva reitti tulee suunnitella. Reittisuunnitelman teko on välttämätöntä varsinkin jos venematka suuntautuu vieraille alueille.

Suunnittelussa katsotaan kartalta tuleva reitti ja mietitään:

- **käytettävät väylät:** riittääkö syväys (huomioi vedenkorkeus), onko reitin varrella mahdollisesti matalia siltoja tai ilmajohtoja
- **veneen soveltuvuus reitillä vallitseviin olosuhteisiin:** sää, tuuli ja aallokko - omat ja miehistön taidot:
pärijätäänkö navigoinnissa vaikka elektroniikka pettäisi, onko reitti kestoltaan ja soveltuvuudeltaan sopiva, onko miehistöstä mahdollista apua
- **vuorokaudenaika:** liikutaanko valoisaan aikaan vai tarvitaanko pimeänavigointitaitoja
- **polttoaine:** riittävyys ja tankkausmahdollisuudet reitin varrella
- **huomioitavaa reitin varrella:** mahdolliset vaaranpaikat (karikot ja matalikot), vilkkaasti liikennöidyt paikat (väistämissäännöt hallinnassa)

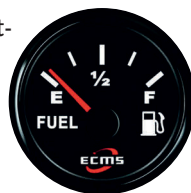

Fiksu kippari käy reittisuunnitelman kartalta miehistön kanssa läpi. Näin kaikilla on näkemys tulevasta reitistä.

Vaikka veneessä olisi erillinen polttoainemittari, kannattaa vielä tarkistaa polttoaineen määrä tankista. Polttoaineanturi on saattanut jäädä jumiin ja antaa virheellisen tiedon.

Pienemmissä moottoreissa polttoainesäiliö sijaitsee itse moottorissa.

Tankatessa näkee varalle jäävän polttoaineen määrän.

TARVITTAVAT VARUSTEET MUKANA?

Toimiiko sähköt (valot, pilssipumppu, elektroniikka...)?

Toimiiko moottorin jäähdytys (tuleeko vesi pakoputkesta / moottorista häiriöttä)?

Onko pelastusvälineet mukana (oikeankokoiset ja hyväksytyt liivit kaikille)?

Moottorin
käynnistämisen
jälkeen on hyvää aikaa
kuunnella hetki sen
käyntiä. Kuuluuko
jotain outoa?

Kokeile myös
vaihteen
kytkeytyminen.

Testaa sähköiset
välineet sekä
elektronisen
kartan toimivuus.

Tarkista jäähdytysveden kierto.
Sisämoottorilla varustetuissa veneissä
unohtuu helposti pohjana kiinni ja
tällöin vedenkierto on estynyt.

Pidemmällä veneretkellä pienten
miehistönjäsenten viihtymistä voi auttaa
kuvakirjoilla, peleillä ja leluilla.

POTKURIN SIVUTTAISVAIKUTUS (Prop Walk –keino)

VIEREISEN SIVUN LAITURINTULOSSA hyödynnetään *oikeakätisen* potkurin antamaa kääntymisvoimaa. Tavoitteena on ahtaassa satamassa peruuttaa akselivetoinen vene aisojen väliin.

Peräsin käännetään kääntymisen alkaessa oikealle ja annetaan sen olla siinä asennossa.

Annetaan pieni potku eteenpäin kaasulla – vaihde vapaalle – pieni potku taaksepäin – vaihde vapaalle – pieni potku eteenpäin – vaihde vapaalle – pieni potku taaksepäin... Peräsimen ei tarvitse koskea, sillä vene ei saavuta ohjailuun tarvittavaa liikettä.

Tätä jatketaan, kunnes vene on suurin piirtein halutulla ohjailulinjalla. Peräsin käännetään suoraan. Viimeinen potkaisu kaasulla taaksepäin on sen verran pidempi, jotta vene lähtee liikkumaan taaksepäin ja sen jälkeen vaihde vapaalle. Nyt veneellä on tarvittava ohjailuvauhti laituriin pääsyä varten.

Harjoittele oman veneen käsittelyä useampaan kertaan eri tuuliolosuhteissa. Tyynessä voi tulla sellainen tuntuma, että venehän tottelee kuin ajatus. Tuulen yltyessä veneen ohjailuominaisuudet muuttuvat.

Ennen kuin lähtee harjoittelemaan veneenkäsittelyä laitureiden luokse, kannattaa kokeilla lähestymisiä ja pysäyttämisiä vaikkapa poijuihin.

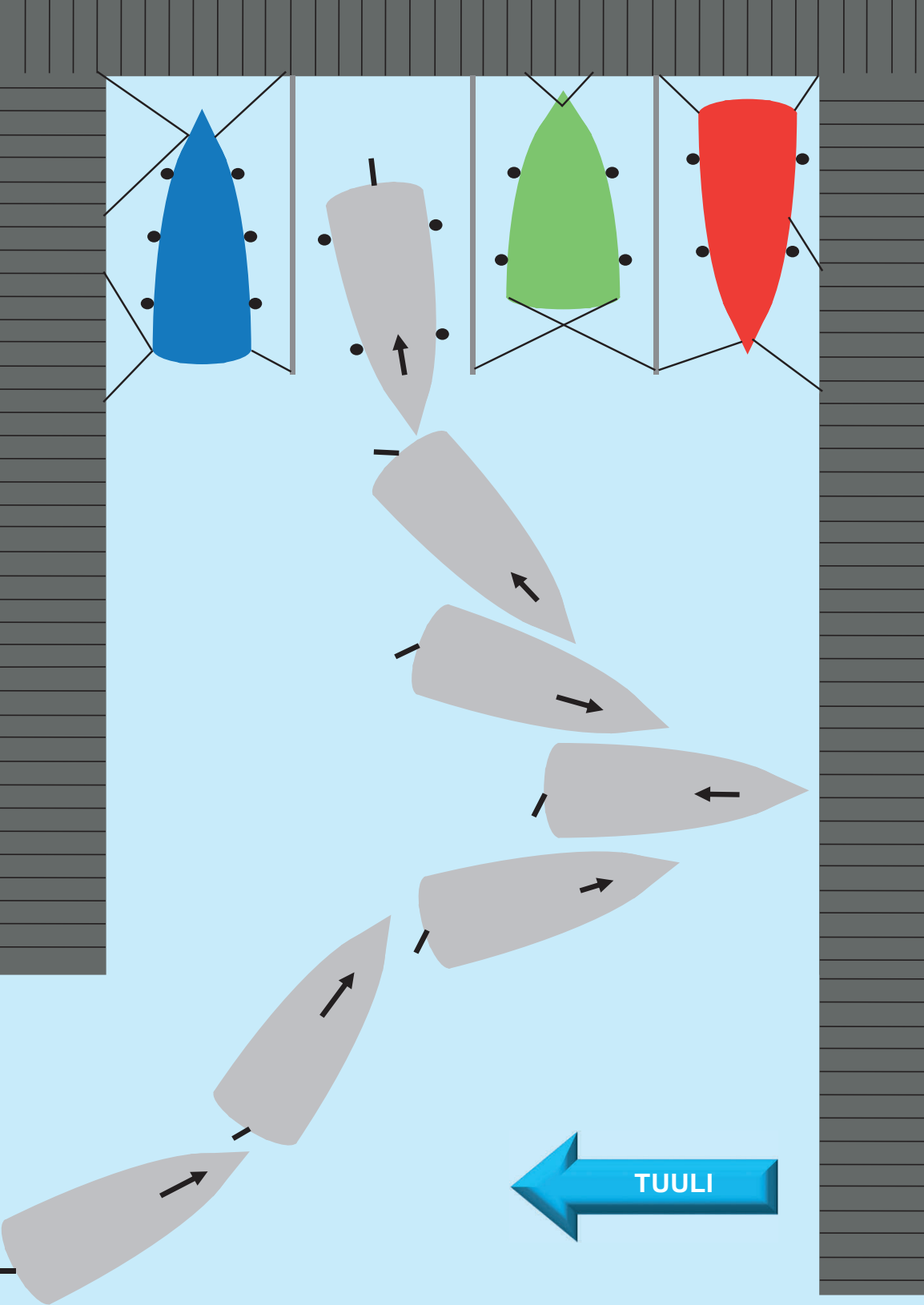
Mikäli harjoittellessa käy vahinko ja vene hieman osuu poijuun, ei siitä tule vaurioita toisin kuin laiturista.

Tällainen harjoittelu kehittää ajotaitoa ja on varmasti hyödyllistä koko miehistölle.

HUOMAA!

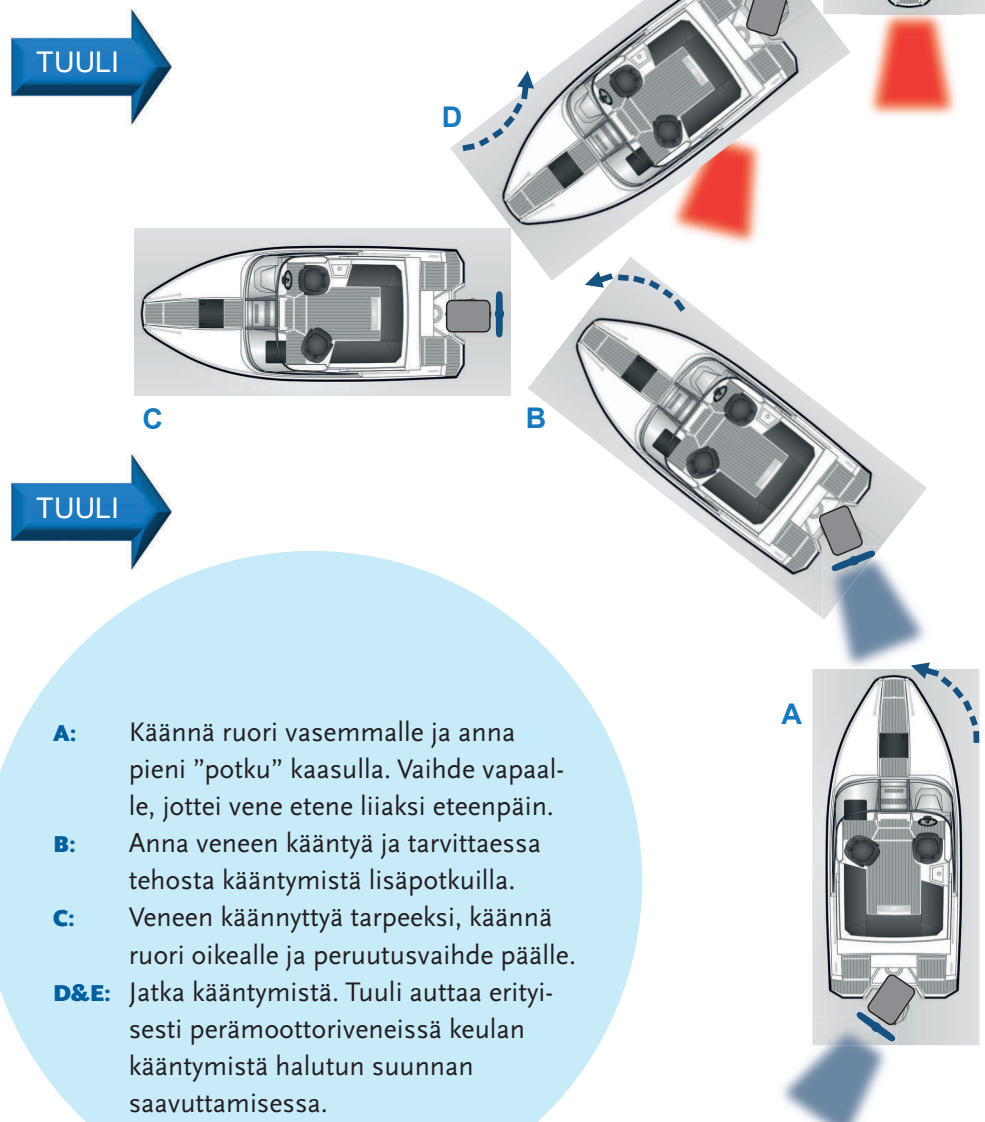
Muista kuitenkin varoa potkurin / vetolaitteen osumista poijuun.

Veneiden käsiteltävyydessä on suuria eroja. Tuuli (ja virta) tulee huomioida erityisesti ahtaissa paikoissa, kuten satamat. **Tässä halutaan kääntyä 180 astetta ahtaassa paikassa.** Kuvissa perämootorilla varustettu vene tai vasenkätisellä potkurilla varustettu akselivetoinen vene.

Perämootorilla varustettu vene kääntyy myös perä tuulen suuntaan, mutta akselivetoisella veneellä tulee pyrkiä siihen, että hyödynnetään potkurin pyörimissuuntaa.

LÄHTEMINEN JA RANTAUTUMINEN

"Kaikki jännittävä sattuu 50:n metrin säteellä laiturista..."

Kylkikiinnityksestä lähteminen on helppoa käyttämällä springiköyttä.

Lähteminen ja rantautuminen ovat usein jännittävimpiä tai haasteellisimpia tilanteita veneilyssä. Muutamalla köysiniksillä voidaan näistä tehdä helpompaa ja turvallisempaa.

KEULA- JA PERÄSPRINGIN KÄYTTÖ

Lähdettäessä kylkikiinnityksestä tuulen painaessa venettä vasten laituria tai silloin kun, veneen edessä ja takana ei ole tilaa.

JUOKSUKÖYDEN KÄYTTÖ

Lähdettäessä koko miehistö on jo kyydissä, eikä kenenkään tarvitse "hypätä" kyytiin. Juoksuköysi ehkäisee myös veneen "sortumista" tuulessa sivuttain.

Veneeseen kannattaa varata minimissään 10 metriä pitkä köysi (mieluusti liukaspintainen) juoksuköydeksi.

KEULASPRINGI (perä irti laiturista)

KUVA 1: Veneen muut kiinnitysköydet on irrotettu ja springiköysi valmisteltu.

KUVA 2: Vaihde kytketään eteenpäin ja käännetään ruori kohden laituria. Springiköysi estää venettä liikkumasta eteenpäin, sen sijaan perä irttaa laiturista. Kaasua käytetään vain sen verran, että vene lähtee kääntymään. Kovemmalla tuulella voidaan joutua lisäämään varoen kierroksia.

KUVA 3: Kun vene on kääntynyt tarpeeksi:

- > vaihde vapaalle
- > ruori suoraan
- > springiköysi irti ja veneeseen
- > vaihde taaksepäin ja peruutetaan ulos laiturista

VINKKI

Veneenkäsittelyä laiturissa kannattaa harjoitella alkuun tyynellä kelillä.

KUVA 4: Lepuuttaja /-t suojaavat veneen kylkeä ja keulaa. Usein esim. tankkauslaiturit on suojattu pehmusteilla valmiiksi. Lepuuttaja /-t voidaan sitoa kaiteeseen tai niitä voidaan pitää kiinnitysnarusta juuri oikeassa paikassa.

KUVA 5: Keulapringiä käytettäessä köysi suuntautuu keulasta taaksepäin. Köydeksi kannattaa valita pinnaltaan sileä (liukas) köysi ja ennen lähtöä tulee varmistaa ettei siihen ole jäänyt solmuja.

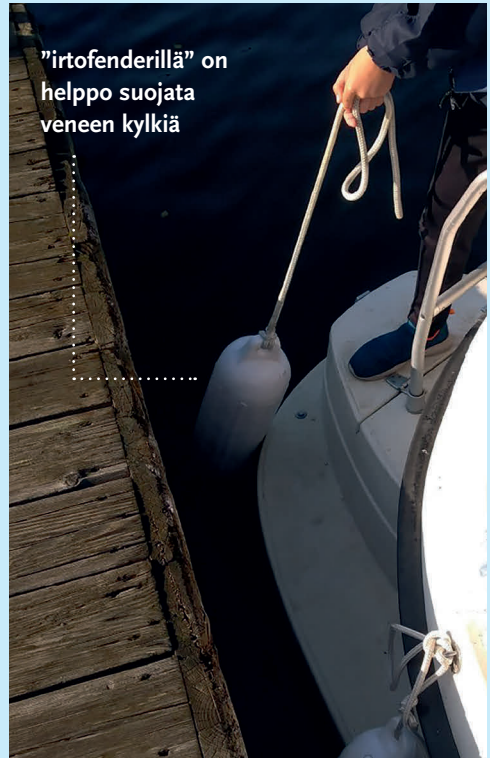
Köyden juoksevan pään voi tuoda aina ohjaajalle saakka mikäli hän toimii yksin. Veneen peruutettua irti laiturista, kerätään springiköysi pois vedestä.

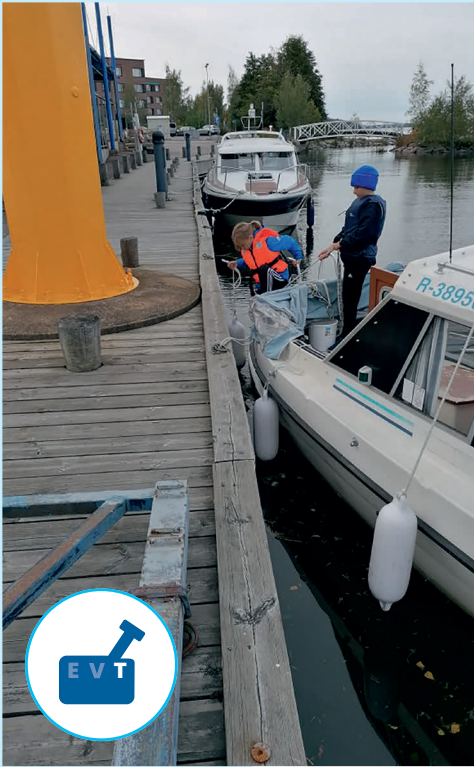
PERÄSPRINGI (KEULA IRTI LAITURISTA)

KUVA 1: Veneen muut kiinnitysköydet on irrotettu ja springiköysi valmisteltu. Veneen perää suojataan ”irtofenderillä”.

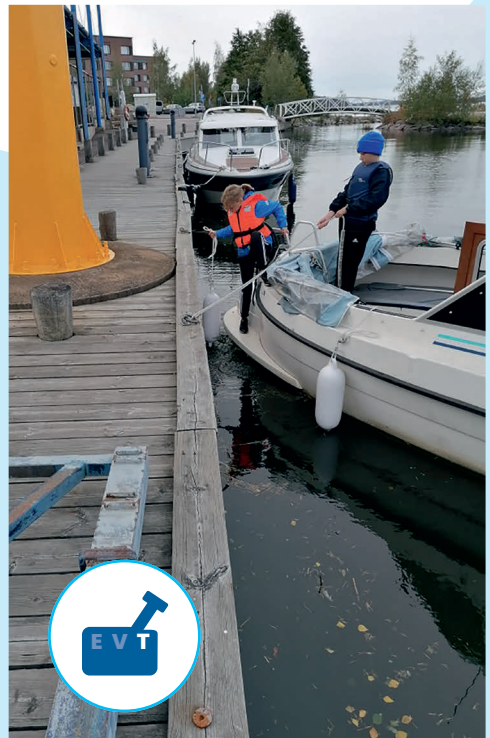

KUVAT 2–4: Vaihde kytketään taaksepäin. Ruorin kääntämisellä ei ole merkitystä akselivetoisilla veneillä, koska potkurivirta ei osu peräsimeen. Perämoottorilla varustetuissa veneissä ruorin kääntäminen tehostaa kyljen irtoamista laiturista. Springiköysi estää venettä liikkumasta taaksepäin, sen sijaan keula irtoaa laiturista. Kaasua käytetään vain sen verran, että vene lähtee kääntymään. Kovemalla tuulella voidaan joutua lisäämään varoen kierroksia.

T = TAAKSEPÄIN
V = VAPAA
E = ETEENPÄIN

KUVA 5: Kun vene on kääntynyt tarpeeksi:

- > vaihde vapaalle
- > ruori suoraan (mikäli oli käännetty)
- > springiköysi irti ja veneeseen
- > selkeät ilmoitukset perämiehen ja miehistön välillä helpottavat toimintaa

KUVA 6:

Kun springiköysi on saatu veneeseen:

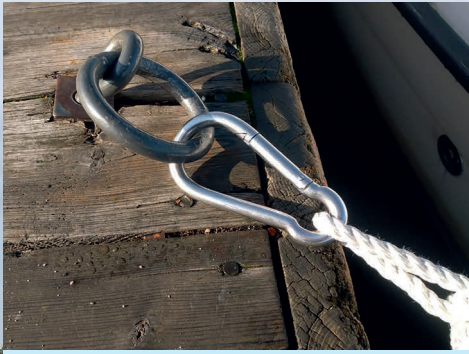
- > vaihde eteenpäin
- > lepuuttajat ylös
- > muut köydet pois kannelta

Sisäohjaamollisissa veneissä kattoluukku auttaa paljon tilanteen seurantaan sekä parantaa näkyvyyttä.

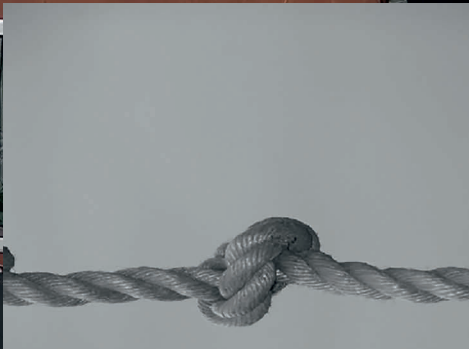
Ohjeiden antaminen ja miehistön kuuleminen moottorin käydessä on myös huomattavasti helpompaa.

Kannattaa sopia etukäteen selkeät ilmoitukset, mitä käytetään.

Springiköytenä ei käytetä lukollisia köysiä, vaan köyden tulee päästä juoksemaan vapaasti kiinnityspisteen läpi / ympäri.

Pienikin solmu köydessä voi aiheuttaa ongelmia kulkiessaan veneen köysiohjurin (klyysin) läpi.

VINKKI
Springilähdöissä pyritään aina kääntämään keula tai perä vasten tuulta.

Lepuuttajaa on helppo pitää kädessä ja suojata veneen kylkeä lähdeittäessä / saavuttaessa.

Älä kierrä köyttä käden ympäri!

JUOKSUKÖYSI

Juoksuköysi on nimitys köydelle, jonka toinen pää on kiinteästi veneessä ja toinen, ”juokseva pää” irti laskettaessa laskee venettä kauemmas esim. laiturista. Juoksuköyttä näkee käytettävän myös esim. poijuun kiinnittäytyessä sekä moni kiinnittää veneen keulaköydet laituriin juoksuköysityyliin. Tulee kuitenkin huomioida, että vene liikkuu kokoajan aaltojen, tuulen ja miehistön vaikutuksesta ja köydet kuluvat hankauskohdista.

Juoksuköyttä käyttämällä voi helpottaa lähtöä sekä tehdä siitä turvallista miehistölle.

- kaikki ovat veneessä lähdön hetkellä (ei viime hetken hyppyjä kyytiin)
- ei hankalia keulaköyden irrottamisia edestä tai sivulta tulevan tuulen vaikutuksesta
- vene pysyy hallinnassa hankalassakin sivutuulella
- pitkällä juoksuköydellä päästään kauaksikin laiturista (esim. peräpoijun luo) ennen kuin ollaan ns. irti

Toimi näin:

- Viritä juoksuköysi aina tuulenpuolelle (10 metriä pitkällä köydellä pääset noin 4 metriä taaksepäin). Varmista, ettei köydessä ole solmuja! Kiinteä pää knaapiin ja juokseva pää hetkellisesti myös kiinni.
- Irrota muut keulaköydet.
- Lähdettäessä juoksuköyttä lasketaan rauhallisesti pitäen vene hallinnassa.
- Hyvä tapa on ilmoittaa venettä ohjaavalle kun köysi on loppumassa (esim: ”metri jäljellä”) sekä kun köysi on irti.
- Köysi kerätään vedestä nopeasti veneeseen.

Tukevat knaapit
helpottavat köysitöitä.

JUOKSUKÖYSI

Juoksuköysi laitetaan aina tuulenpuolelle. Kiinteä pää knaapiin.

Lähdettäessä köysi luistaa renkaan / knaapin / paalun ympäri.

Vene pysyy "linjassa" eikä lähde sortumaan sivuttain tuulen mukana.

Vene on laiturissa kiinni niin kauan, kuin juoksuköyttä riittää,

Kovemmalla kelillä köysi voi kulkea knaapin takaa, kevyemmällä kelillä riittää kädessä pitäminen.

Köyden päättyessä, vedetään se ripeästi veneeseen. Ilmoitus ohajaajalle!

KYLKIKIINNITYS

Rantaututtaessa laituriin esimerkiksi tankkaamaan, on monesti kylkikiinnitys ainoa vaihtoehto. Hyvällä kelillä ja kun laiturissa on tilaa tämä on helppoa, mutta erityisesti tuulen puhaltaessa mantereelta vesille päin tai kiinnityspaikan ollessa ahdas on hyvä osata pari köysiniksiä.

Ennen rantautumista kannattaa tehdä ”kunniakierros” tulevan kiinnityspaikan ohitse. Varsinkin paikan ollessa vieras, näet kiinnityspaikat (rengas / paalu / pollari) sekä voit samalla arvioida mahdollista tuulen vaikutusta.

Valmistele kiinnitysköydet!

Lepuuttajat valmiiksi! Näet ”kunniakierroksella” myös kuinka korkealle nämä kannattaa kiinnittää.

Anna selkeät ohjeet mahdolliselle miehistölle! Kuka tekee, milloin ja miten.

Varmista ettei kukaan ole laittamassa käsiä tai jalkoja veneen ja laiturin väliin pysäyttäkseen veneettä! Sitä varten ovat lepuuttajat (ja kipparin ohjailutaito).

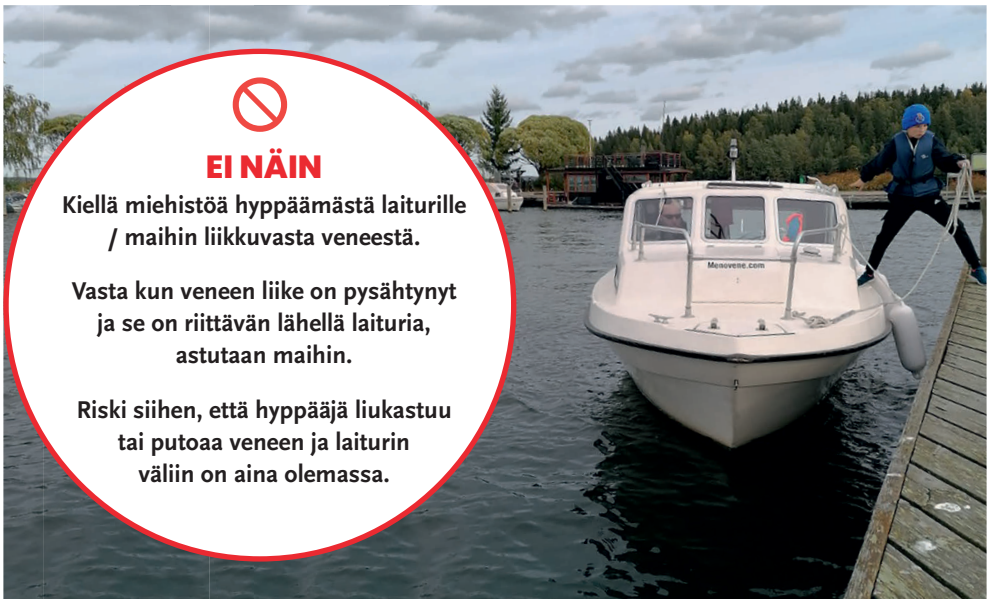

EI NÄIN

Kiellä miehistöä hyppäämästä laiturille / maihin liikkuvasta veneestä.

Vasta kun veneen liike on pysähtynyt ja se on riittävän lähellä laituria, astutaan maihin.

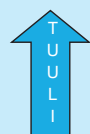
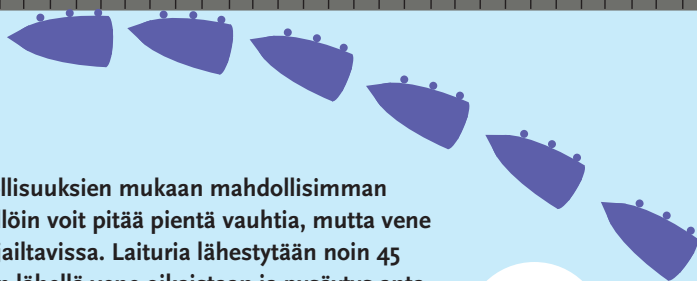
Riski siihen, että hyppääjä liukastuu tai putoaa veneen ja laiturin väliin on aina olemassa.

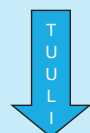
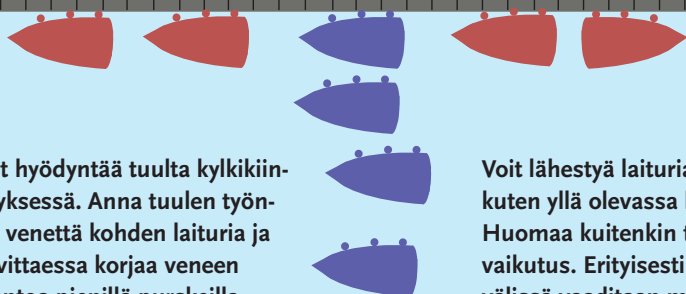
Pyri lähestymään mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman tiukasti vastatuuleen. Tällöin voit pitää pientä vauhtia, mutta vene on kuitenkin helposti ohjailtavissa. Laituria lähestytään noin 45 asteen kulmassa. Laiturin lähellä vene oikaistaan ja pysäytys antamalla pieni purske peruutusvaihteella (tässä vasenkätisellä potkurilla varustettu vene).

KATSO
KUVAT
s. 63–64

Voit hyödyntää tuulta kylkikiinnityksessä. Anna tuulen työntää venettä kohden laituria ja tarvittaessa korjaa veneen asentoa pienillä purskeilla eteen / taakse samalla rattia kääntäen haluttuun suuntaan.

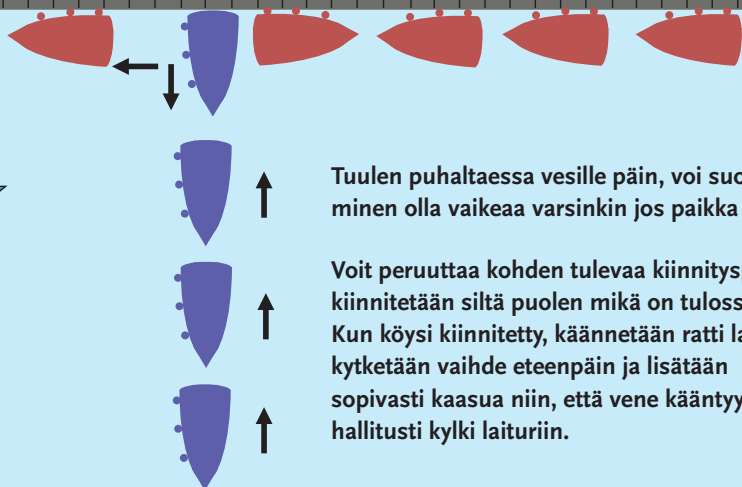
Voit lähestyä laituria myös kuten yllä olevassa kuvassa. Huomaa kuitenkin tuulen vaikutus. Erityisesti ahtaassa välissä vaaditaan määrätietoista kaasunkäyttöä.

Tuulen puhaltaessa vesille päin, voi suoraan laituriin ajaminen olla vaikeaa varsinkin jos paikka on ahdas.

Voit peruuttaa kohden tulevaa kiinnityspaikkaa. Peräköysi kiinnitetään siltä puolen mikä on tulossa vasten laituria. Kun köysi kiinnitetty, käännetään ratti laituria kohden ja kytketään vaihde eteenpäin ja lisätään sopivasti kaasua niin, että vene kääntyy hallitusti kylki laituriin.

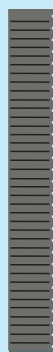
KATSO
KUVAT
s. 65

1

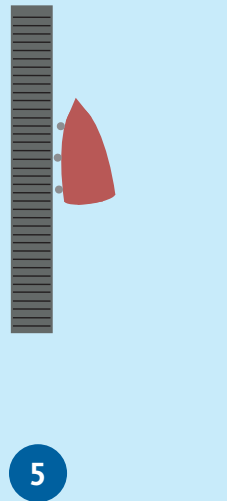
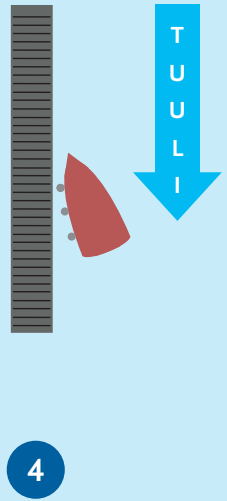

2

3

- 1** Pyritään lähestymään mahdollisimman paljon vastatuuleen
- 2 3** Lähestytään laituria noin 45 asteen kulmassa seuraten tuulen vaikutusta
- 4** Juuri ennen laituria ruori käännetään pois päin laiturista. Pysäytetään veneen vauhti. Lepuuttajat suojaavat veneen kylkeä.
- 5** Astutaan rantaan ja ensimmäisenä kiinnitetään tuulenpuoleinen köysi (tässä keulaköysi).

Lisää kylkiinnitystapoja Taitava venepäällikkö -oppikirjassa

PERUUTTAMINEN LAITURIIN

Tuulen käydessä laiturilta vesille päin, voi yksi vaihtoehto kylkikiinnitykseen tuloon olla peruuttaminen laituriin.

Perän kiinnitysköysi valmistellaan sille puolen, joka tulee laituriin. Lepuuttajat asetetaan valmiiksi oikealle korkeudelle. Rannalla olijoista on mahdollisesti apua. He voivat kiinnittää peräköyden ohjeiden mukaan.

Kun peräköysi saatu kiinni, kytketään vaihde eteenpäin ja käännetään ratti kohden laituria.

Käytä kaasua maltilla. Vene kääntyy hiljalleen laiturin suuntaisesti. Vaihde voidaan pitää kytkettynä eteenpäin niin kauan, että myös etummainen kiinnitysköysi on saatu kiinni.

Yleensä pelkkä vaihteen päälle kytkeminen riittää, mutta kovemmalla tuulella saatetaan tarvita hieman kaasua lisää.

Tässä miehistönjäsen varmistaa "irtolepuuttajalla" veneenkylkeä.

(Vene on kääntynyt laituriin.)

VENEEN KIINNITTÄMINEN

"Kiinnitä vene aina kuin myrskyn varalta"

Aina kun vene kiinnitetään pidempiaikaisesti, kannattaa siihen käyttää hetki aikaa.

Kiinnitysköysien tulee olla siihen käyttöön soveltuvat. Käytä mahdollisuuksien mukaan joustimia köysissä veneen ja laiturin välillä.

Joustin kiinnitysköydessä vaimentaa tuulen ja aallokon aiheuttamia teräviä nykäyksiä.

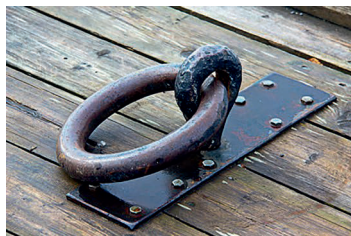

EI NÄIN!

Kiinnitysköysi tulee aina siististi, jolloin sen saa nopeasti myös auki. Laiturille ei jätetä turhia köysiä vaan ylimääräinen köysi tulee aina veneeseen.

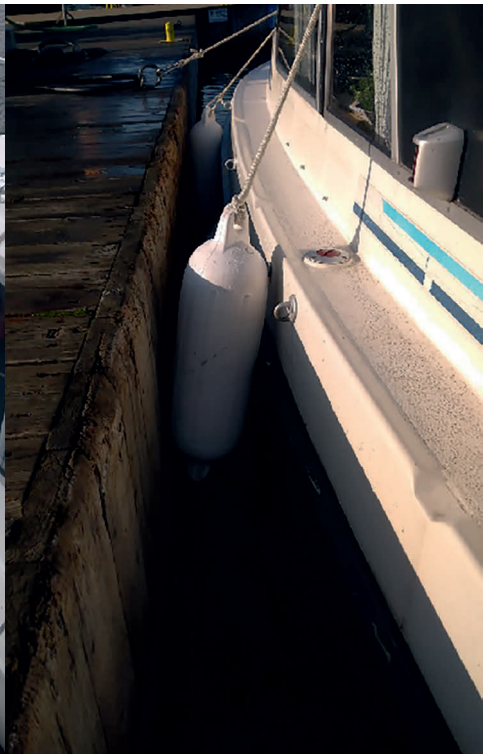
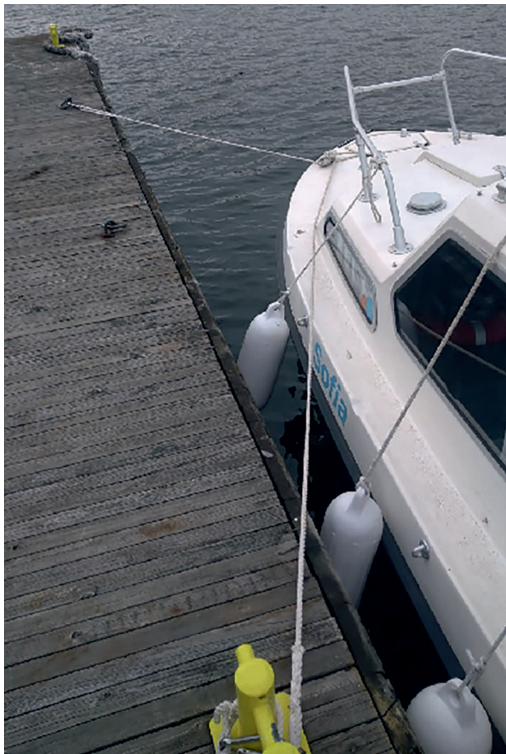
Laitureilla on erilaisia kiinnitystapoja. Joihinkin sopii solmu tai juoksuköysi, joissakin taas sitominen tai palomiehenhaka ovat toimivia. Kun olet kiinnittänyt veneesi, kannattaa sitä kokeilla liikuttaa käsivoimin: pääseekö edelleen törmäämään laituriin...

Erilaisia kiinnitystapoja. Käytettäessä esim. palomiehenhakoja, kannattaa sat-sata laatuun. Halvimmat ovat yleensä veneilykäyttöön sopimattomia.

Joissakin kiinnitysköysissä voi olla valmiiksi pleissattuna kiinnityslenkki.

Lepuuttajien korkeus säädetään laiturin / aisan / viereisen veneen mukaan.

Keulaköysi eteenpäin ja springiköysi taaksepäin kiinnitettyinä.

Springiköysillä estetään veneen eteen ja taaksepäin suuntautuva liike. Springiköyttä käytetään myös kiinnitettävässä vene lyhyeen aisaan. Mikäli tällöin käytettäisiin vain peräköyttä pääsisi vene tekemään suurta liikettä, sillä venettä taaksepäin vetävä voima puuttuu.

EI NÄIN

Kiinnitysköysien tulee kulkea vapaana. Kaiteet eivät kestä voimakkaita nykäyksiä.

POIJU, PAALUT JA AISAPAIKAT

Satamissa yleisimmät veneenkiinnitys tavat ovat:

- perä kiinni poijuun / paaluun ja keula laituriin
- keula kiinni poijuun / paaluun ja perä laituriin
- kylki / kyljet aisojen väliin vene joko keula tai perä laituriin päin

Laituriin voidaan kiinnittäytyä myös ankkuria tai keskusankkuria käyttäen. Ankkurin käytöstä on tässä kirjassa oma luku.

Monesti helpoimmaksi kiinnitystavaksi koetaan aisojen väliin ajaminen. Vene ei karkaa tuulen mukana vauhdin pysähtyttyä vaan jää nojaamaan suojanpuoleista aisaa vasten. Monesti aisojen väliin mahtuu 2 venettä.

Tässä vene on lähestymässä laituria, jossa aisojen väliin mahtuu yksi vene. Oikeanpuoleinen aisa on ns. kävelyaisa, jonne on helppo astua. Tämä toimii hyvin veneeseen nousua ja sieltä poistumista helpottaen sekä helpottaa veneen kiinnittämistä.

Vene voidaan kiinnittää molempien aisojen päätä, jolloin se saadaan irti aisoista tai kiinnitys vain kävelyaisaan ja annetaan veneen nojata siihen.

Tässä satamassa kaksi venettä mahtuu aisojen väliin.

Pojjukiinnitys. Joko veneen perästä tai keulasta köysi (liina) poijuun ja toinen pää laituriin.

Kylkikiinnitys laituriin. Veneeseen nouseminen sekä lastaaminen helppoa. Usein kylkikiinnityksessä ollaan myös tankattaessa venettä.

Keulan kautta kuljettaessa hyvät keulatikkaat sekä tukevat kaiteet tekevät liikkumisesta, sekä rantaautumisista turvallista ja helppoa.

Aisakiinnitys. Aisat / puomit voivat sijaita molemmin puolin venettä tai sitten niiden väliin sijoittuu kaksi venettä. Veneeseen nouseminen ja lastaaminen helppoa.

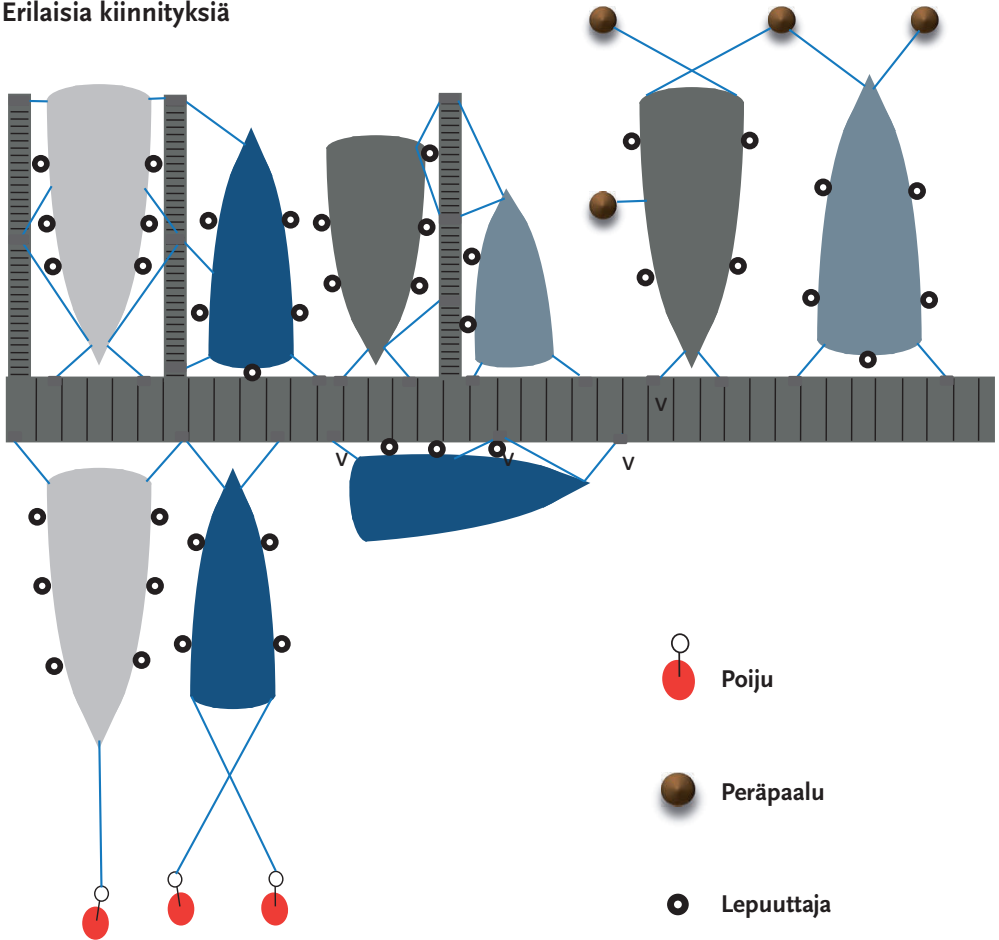

Perässä olevat tasot helpottavat liikkumista laiturilta veneeseen. Kiinnittyessä tulee huomioida ettei perämoottori pääse osumaan laituriin.

Paalut, joihin veneen perä tai keula kiinnitetään. Moni vierastaa paaluja aivan turhaan. Pienillä köysinikseillä erityisesti lähteminen on helppoa paalukiinnityksestä.

Erilaisia kiinnityksiä

Veneet ovat erilaisia. Joissakin veneissä on keulassa yksi kiinnityspiste, joissain kaksi. Mikäli kiinnityspisteitä löytyy useampi (keskiknaapit), on kiinnitysköysien laittaminen helpompaa ja köydet voivat olla paksumpia.

Peräköysien laittaminen ristiin ehkäisee veneen sivuttaisliikettä. Tultaessa satamaan, voi köydet ensin kiinnittää tavallisesti ja siirtää sen jälkeen ristiin. Pois lähdettäessä kannattaa köydet myös vaihtaa ”oikeille” puolin.

Springiköydet lukitsevat veneen aisaan / laituriin ehkäisten liikettä ja tietenkin pitävät sen paikalla kovemmallakin kelillä.

Parissa veneessä on veneenperän ja laiturin väliin laitettu lepuuttaja varmuudeksi.

Tuulensuunta ja -voimakkuus vaikuttavat paljon rantautumistapaan. Harjoittele erityisesti sinulle uudella veneellä erilaisia rantautumistapoja jotta tunnet veneesi ominaisuudet. Mikäli lasket veneen aikaisin keväällä, on satamissa vielä tyhjää ja näin hyvää tilaa harjoitella.

Mikäli esim. vierassatamaan tultaessa on useita paikkoja vapaana, kannattaa miettiä hetki mikä paikoista on sinulle / miehistöllesi ja veneelle helpoin sekä sopivin rantautumisen ja lähdön kannalta.

Helppo

- › Pystyt hallitsemaan veneen rantautumisen aikana.
- › Veneen saa helposti kiinni.
- › Pääset myös helposti lähtemään pois paikasta.
- › Huomioit tuulen mahdollisen kääntymisen.

Sopiva

Et varaa pienelle veneelle selkeästi isommille veneille tarkoitettua paikkaa. Pääset liikkumaan veneestä helposti laiturille ja takaisin.

Erityisesti vieraaseen satamaan tultaessa kannattaa kiertää satamassa tutustumassa mm. kiinnitystapaan. Valmistele kaikki köydet ja lepuuttajat valmiiksi rantautumiseen sekä sovi miehistön kanssa kuka tekee ja mitä.

Kiinnittyminen paaluihin keula edellä

Peräpaalujen väliin lähestyminen tässä tapahtuu kevyessä sivutuulessa. Venettä ohjataan mahdollisimman pitkään kohden tuulta. Juuri ennen omaa paikkaa, vene käännetään paalujen väliin. Veneellä tulee olla sen verran vauhtia, että ohjattavuus säilyy, eikä tuuli lähde sortamaan venettä.

Vene on nyt kääntynyt miltei kokonaan lopulliseen ohjaussuuntaansa.

Veneen edessä on gastit valmiina näyttämään etäisyysmerkkejä ohjaajalle. Veneen takana gastit on valmistellut peräköyden kiinnitettäväksi. Hän on myös siirtynyt suurin piirtein veneen keskikohtaan, josta hänen on helppo kiinnittää vene. Mikäli ensimmäinen kiinnitys ei onnistu, pystyy hän siirtymään vielä taaksepäin ja yrittämään uudelleen.

Tässä tapauksessa veneessä on miehistönjäseniä. Tuulenpuoleiseen peräpaaluun kiinnitetään peräköysi ohi ajettaessa. Mikäli oltaisiin yksin liikkeellä, ei peräköydellä ole mikään kiire. Kun omaan ”pilttuuseen” on päästy, on aikaa kiinnitellä tarvittavat köydet.

Lepuuttajat veneen molemmilla kyljillä suojaavat omaa ja naapureiden veneitä.

Tällä paikalla on veneen-omistaja asentanut peräpaa-luista laiturille ”ohjausköydet”, jotka toimivat joustavina aitoina. Niiden avulla on helppo käsitellä venettä pilttuussa.

Keulagasti näyttää laiturin lähestyessä metrejä sormin. Sopivalla etäisyydellä laiturista annetaan pysäytysmerkki ja astutaan laiturille. Tässä veneessä on hyvät keulakaiteet, jolloin astuminen laiturille voidaan tehdä takaperin. Näin astuminen on turvallista sekä kaiteista työntämällä voidaan tarvittaessa vielä pysäyttää veneen mahdollinen liike päin laituria.

Kiinnittyminen paaluihin perä edellä

Joissakin veneissä on helpompaa kulkea / lastata venettä takaapäin. Tässä veneessä on hyvä uimataso, josta liikkuminen veneeseen on helppoa.

Tuuli puhaltaa kevyesti sivulta.

Veneellä peruutetaan aluksi perä kohden tuulta. Tässä veneessä ei ole keulapotkuria, joka helpottaa paljon ahtaissa paikoissa manöveerausta.

Tässä akselivetoista venettä käännellään pienillä kaasutusilla eteen ja taaksepäin ruori käännettynä oikealle. Peruutettaessa vene ei ennätä kääntyä, mutta eteenpäin pieni kaasutus kääntää keulaa oikealle ja samalla perää paalujen väliin.

Vene on kääntynyt oikeaan suuntaan. Ohjaaja antaa pieniä purskauksia taaksepäin kaasulla ja siirtää sen jälkeen aina vaihteen vapaalle.

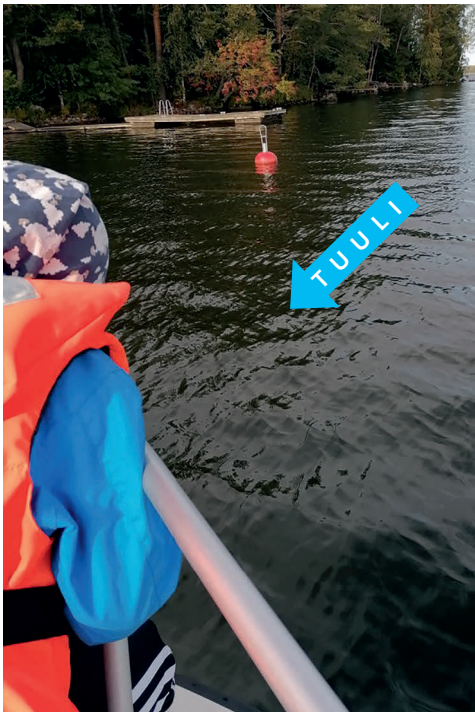
Gasti on siirtynyt uimatasolle, josta on helppo näyttää sormilla etäisyys laiturille. Ohjaamosta etäisyyksien arviointi on hankalaa. Huomaa, että gasti huomioi etäisyyksien näyttämisen niin, että ohjaaja pystyy ne havaitsemaan. Paalun ohi peruutettaessa keulagasti kiinnittää paaluun tuulenpuoleisen keulaköyden (ja mahdollisesti myös suojanpuoleisen köyden). Pysäytysmerkki ja gasti siirtyy laiturille kiinnittämään tuulenpuoleisen peräköyden.

Käsimerkeillä on helppo viestiä huutamatta moottorinäänen ylitse. Tässä ollaan lähestymässä rantaa ja pyydetään pysäyttämään.

Poijuun kiinnittyminen keula edellä

Monissa satamissa kiinnitystapana on poiju. Poijuun voidaan kiinnittää veneen keula tai perä. Meillä suomessa yleisin tapa on kiinnittää veneen perä poijuun ja keula laituriin. Mikäli aikoo peruuttaa laituriin tulee tietää, että veden syvyys on riittävä.

Rantautumispaikka on valittu.

Keulassa miehistönjäsen on valmiina astumaan laiturille. Laiturin lähestyessä hän näyttää sormilla etäisyyden. Astuttuaan laiturille kiinnitetään tuulenpuoleinen köysi (tässä tapauksessa styrrpuurin puoleinen eli oikeanpuoleinen).

Tuuli tulee oikealta etuviistosta, joten veneenohjaaja on päättänyt jättää poijun oikealle puolen. Tällöin ei ole pelkoa, että tuuli painaisi veneen poijun päälle.

Poijuun voidaan kiinnittäytyä tekemällä siihen kiinnitysköydellä solmu tai kiinnittämällä haka, vetämällä köysi poijun lenkin läpi takaisin veneeseen (juoksuköytenä) tai kiinnittämällä poijuhaka (kuten tässä).

Kun poiju on saatu kiinni, annetaan köyden (tai liinan) juosta vapaasti ja tarvittaessa jarrutella veneen vauhtia siitä kiinni pitäen.

Veneen pysäyttämisen jälkeen kiinnitetään köysi knaapiin. Tämän jälkeen voidaan vielä säätää veneen etäisyyttä laiturin sopivaksi. Peräköysi kannattaa kiinnittää suojanpuolelle. Tämä vähentää tuulen aiheuttamaa sivuttaisliikettä.

Poijuhakoja on erilaisia.

Tässä lukittava malli. Kuva: Arifin

Knaapiin kiinnittäminen

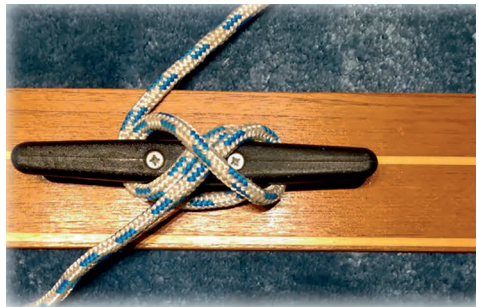
Kierrä veneeseen tuleva köysi knaapin takaa. Veneen kiinnityksessä pitempiaikaisesti tai jos odotettavissa kovaa tuulta niin on syytä laittaa vielä toinen kierros knaapin ympäri ennen ristiin yli kiertoa.

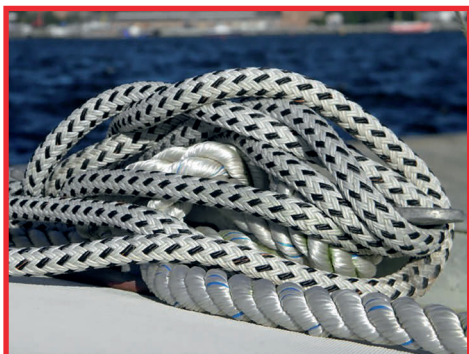
Kierrä kärjen alta ja mene ristiin yli.

Kierrä köydellä toisen kärjen alta (teet näin köydellä numeron 8).

Lukitse kääntämällä veneeseen jäävä pää köyden alta.

EI NÄIN

Köyden nopea irrottaminen ei onnistu.

Laiturille tulee vain sen verran köyttä mitä kiinnittämiseen tarvitaan. Loppu köysi vedetään veneeseen.

ANKKUROINTI

SUOMESSA JA POHJOISMAISSA ankkuroidutaan paljon luonnonsatamiin.

Tällöin veneen perästä lasketaan ankkuri ja keula kiinnitetään rantaan tai laituriin. Ankkurointi onnistuu myös laskemalla ankkuri keulasta ja peruuttamalla rantaan, kunhan tiedetään rannan olevan syvä.

Ankkuri voidaan myös laskea veneen keulasta ja jäädä kellumaan esim. lahden-poukamaan tai hyödyntää ankkuria ajelehtimisen pysäyttämiseen konerikon yllättäessä. Käymme tässä kirjassa läpi vain peräänkkurointia.

Valitse ankkurointipaikka

Satamaoppaat antavat hyviä kohteita ankkuroitu miseen. Karttaa tutkimalla voi myös löytää sopivan paikan. Mieti onko ankkuripaikka: suojainen tuulelta ja aallokolta sekä mahdolliselta säänmuutokselta (yövyttäessä tutki sääennuste tarkoin).

Lähesty varoen

Mikäli valittu ankkurointipaikka on vieras, tee ensin varovainen lähestyminen ja tarkempi kiinnittymispaikan valinta. Hyödynnä kaikuluotainta sekä yksi miehistön-jäsen voi mennä keulaan varoittamaan mahdollisista kivistä. Sopikaa käsimerkit! Esim. *kämmen auki* = *seis jne...* Kun hyvä paikka löytyy, peruuta irti rannasta.

 518 GUSTAVSVÄRN **N 59°48,0' - E 22°56,5'**

Tiedot

Sataman numero: 518
Kuntalehden numero: B 636
Vieraspaikkojen määrä: 2-3
Kiinnitystyyppi: ankkuripaikka
Syvyys: 1,0 m

Sesonki: 1.6 - 31.8.
Puh: +358 (0)14 706 0003
Satamamaksu: ei maksua
Kunta: Hailo
Lisätietoja: www.majakascura.fi

Satamaoppaat antavat tietoa rantautumispaikoista. Monesti lähestymiskarttaan on lisätty myös syvyystietoja sekä muuta veneilijälle tärkeää infoa.

(Kuva: Saaristouutiset; Satamaopas)

Ankkurin laskeminen

Lähde ajamaan hitaasti kohden rantaa. Laske ankkuri! Köyttä tulisi laskea vähintään 4–5 kertaa veden syvyyden verran. Mitä loivemmassa kulmassa ankkuriköysi on, sitä parempi pito saavutetaan.

Lähestyminen ja kiinnitys

Ankkuriköyttä voi laskea luistattaen knaapin kautta ja näin varmistaa ankkurin kaivautuminen pohjaan sekä säädellä lähestymisvauhtia. Miehistönjäsen keulassa voi näyttää sormilla metrejä rantaan (*4 sormea pystyssä = 4 metriä jäljellä*)

Rantaan päästyä, kiinnitetään keulaköysi (tuulenpuoleinen) ja aletaan säätää veneen sopivaa etäisyyttä rannasta ankkuriköydestä.

Rantaan ei hypätä vaan pyritään astumaan rauhassa. Hyvät keulatikkaat sekä kunnan keulakaide auttavat tässä.

Ankkuriliina

Pitkä ankkuriköysi voi joistakin tuntua hankalalta. Tällöin kelalla oleva ankkuriliina on hyvä vaihtoehto. Ankkuriköyden ja ankkurin väliin tulee laittaa 3–5 metriä pienilenkkistä kettinkiä. Ketjun tehtävä on painaa ankkuri oikeassa asennossa pohjaan sekä estää köyttä / liinaa hinkautumasta mahdollisesti pohjassa oleviin kiviin.

Tukeva /-t keulakaiteet auttavat rantautumisessa. Mikäli mahdollista, kannattaa rantaan astua selkää rantaan päin. Näin ehkäistään riskiä liukastua / kaatua mahdollisesti liukkaalla kalliolla sekä pystytään pysäyttämään veneen eteenpäin liikkuminen. Toimi samoin myös laituriin tultaessa.

Tässä liinakela on asennettu veneen takalaitaan ankkurointia helpottamaan.

Etäisyys rantaan / laituriin on helppo näyttää sormilla.

Tässä rantaan jäljellä 5 metriä ja 2 metriä.

Ankkuri
lasketaan
rauhallisesti.

EI NÄIN

Ankkuria ei koskaan heitetä
laidan yli veteen. Myös
köyden tulee olla selvitettyä,
jottei siinä ole solmuja.
Muista, että ankkuriköyden
vapaan pään tulee olla
kiinnitettynä veneeseen!

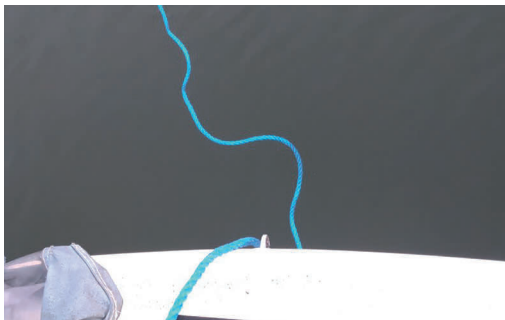
Ankkuriköyttä lasketaan veneen edessä kohden rantaa.

Ankkurin tarttumisen pohjaan voi varmistaa jarruttamalla kädellä köydestä. Samalla tapaa voi myös pienemmän veneen vauhtia jarruttaa rannan lähestyessä.

Ankkuri on laskettu riittävän kauas, sillä köysi lähtee loivassa kulmassa taaksepäin. Näin ankkuri pystyy paremmin kaivautumaan pohjaan.

Ankkuriköyden voi myös kietaista knaapin ympärille ja luistattaa sitä sen kautta haluttaessa varmistaa ankkurin tarttuneen pohjaan kunnolla. Aivan lähellä rantaa voidaan myös ankkuriköysi solmia knaapiin ja "vedättää" ankkuri hyvin pohjaan käyttämällä vaihdetta eteenpäin. Kannattaa tosin huomioda, että tällöin ankkuri saattaa kaivautua tiukastikin savi tai mutapohjaan ja pois lähdettäessä ankkurin nosto voi olla hankalaa.

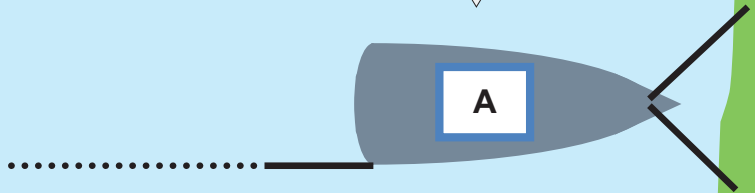

Ankurista lähdettäessä kelluva köysi (ei sovellu ankkuriköydeksi) voi imeytyä potkuriin mikäli se jää löysäksi.

Huolehdi muutoinkin aina, että köydet ovat poissa vedestä eivätkä vaarassa pudota ajon aikana laidan yli.

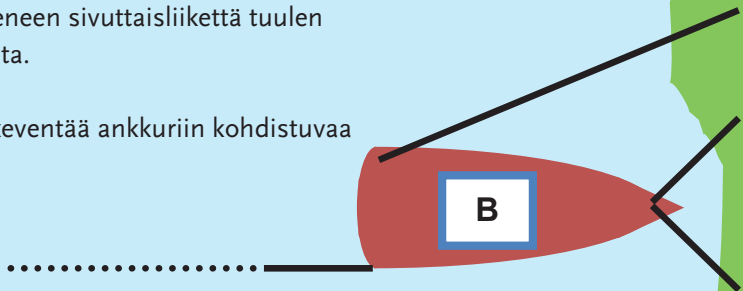
VINKKEJÄ ANKKUROINTIIN

Ankkuriköysi tulee kiinnittää ”suojanpuolelle”. Tällä ehkäistään veneen turha sivuttaisliike (veneet A & B).

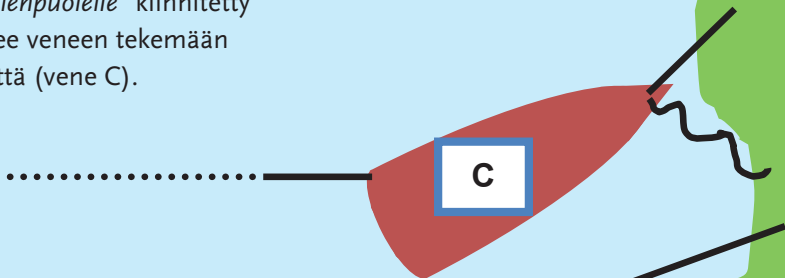

Mikäli ”tuulenpuolella” ei ole aivan vieressä ketään, on mahdollista laittaa veneen perästä loivassa kulmassa lähtevä springiköysi (vene B). Tämä ehkäisee veneen sivuttaisliikettä tuulen puhaltaessa sivulta.

Lisäksi se myös keventää ankkuriin kohdistuvaa painetta.

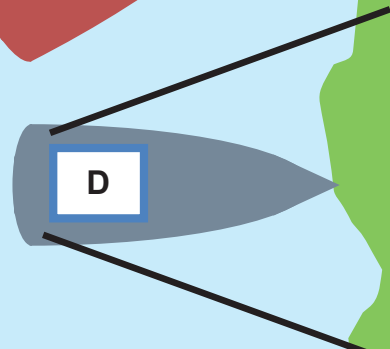

Sivutuulella ”tuulenpuolelle” kiinnitetty ankkuriköysi laskee veneen tekemään isoa sivuttaisliikettä (vene C).

On mahdollista myös ajaa vene kiinni rantaan ja pohjaan (huomioi veneen rakennusmateriaali ja pohja rantautumispaikalla).

Veneen perästä vedetään pitkät springiköydet rantaan molemmin puolin venettä.

Keula-ankkurointi

Keula-ankkurointi on myös yleinen tapa kiinnittyä. Tällöin ankkuri lasketaan keulasta ja jäädään avoimelle vesialueelle ”kellumaan vapaasti”.

Ankkuri voi olla sama mitä käytetään peräankkuroinnissa. Tällöin ankkuri vain siirretään kiinnitettäväksi keulasta.

Mikäli ankkuroinnissa käytetään köyttä, tulee köyttä laskea noin 5–7 kertaa vedensyvyys. Jos taas käytetään kettinkiä, pito saavutetaan noin 3–4 vedensyvyyden verran ketjua laskien.

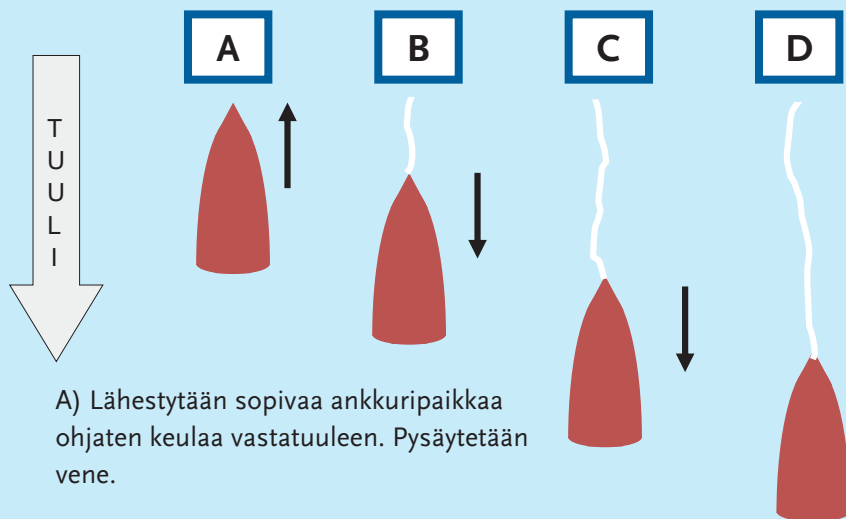
Tässä purjeverne on jäänyt keula-ankkuriin. Veneen keula kääntyy aina kohden tuulta. Veneessä on nostettu myös ankkurointia osoittava päivämerkki (musta pallo) ja auringonlaskun ja -nousun välisenä aikana sytytetään ankkurivalo.

Toiminta

- › Lähesty sopivan ankkuripaikkaa vastatuuleen.
- › Pysäytä vene ja kytke peruutusvaihdetta päälle ja ala laskea ankkuria.
- › Kun riittävä määrä köyttä / ketjua on laskettu, vaihde vapaalle ja kiinnitä köysi keulaknaapiin (ketju lukkoon).
- › Tarkkaile, että ankkuri on tarttunut pohjaan ja pitää.

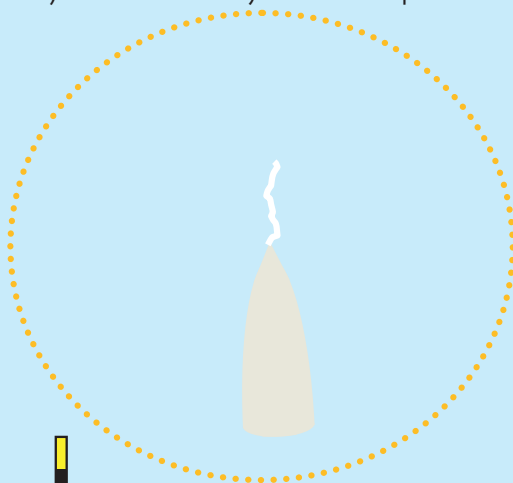
Veneeseen voi asentaa keula-ankkurille oman pidikkeen. Ankkuri on aina käyttövalmiina sekä sitä voi mahdollisesti käyttää askelmana veneeseen noustessa.

A) Lähestytään sopivaa ankkuripaikkaa ohjaten keulaa vastatuuleen. Pysäytetään vene.

B–C) Lasketaan ankkuria samalla, kun peruutetaan taaksepäin.

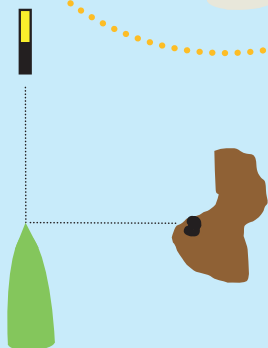
D) Kun ankkuriköyttä on laskettu riittävästi, pysäytetään liike ja kiinnitetään köysi keulaknaapiin.

Huomioi, että tuuli saattaa kääntyä ankkuroinnin aikana.

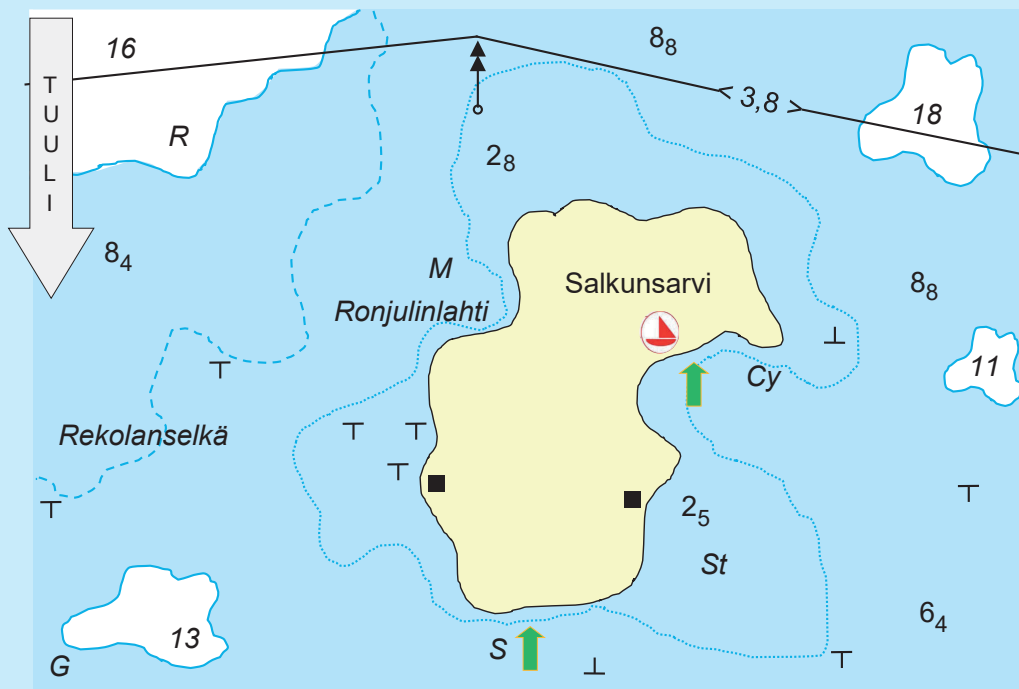
Varaa tätä varten tilaa veneen ympärille.

Mikäli samalla alueella on useita veneitä vapaasti ankkuroituna, tulee huomioida ettei oma vene käänny mahdollisen tuulen kääntymisen johdosta toisen ankkuriköyden päälle.

Mikäli mahdollista, ota kiintopisteet, joista näet pysyykö vene paikallaan vai luistaako ankkuri pohjassa.

Tässä sopivasti eteläviitta keulan edessä ja sivulla suuri kivi saarenrannassa.

Ankkuroinnissa tulee huomioida aina tuulensuunta (myös aallokko). Pyri löytämään kartalta vallitsevalla tuulensuunnalla mahdollisimman suojainen paikka. Ota myös huomioon mahdollinen tuulen kääntyminen kuuntelemalla / katsomalla sääennustetta. Tässä merikarttaan on vihreillä nuolilla merkittynä pohjoistuulella todennäköisesti hyvät ankkurointipaikat.

Syvyyskäyrät kertovat rannan syvenevän nopeasti kyseisissä paikoissa.

Pohjamateriaali savea (Cy) ja hiekkaa (S).

Salkunsarven kohdalle on merkitty retkisatama / palvelusatama tai vieraslaituri.

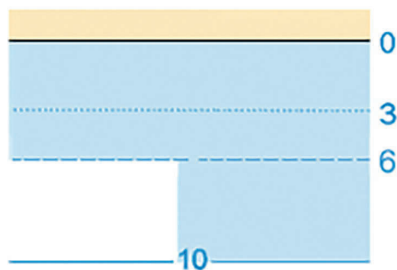
VINKKI

Hyvää veneilytapaa on mennä ottamaan vastaa rantautuvan veneen kiinnitysköysiä.

Satamaoppaisiin on merkitty hyviä rantautumispaikkoja.

Syvyyskäyrät

Merialueella sinisen ja valkoisen raja 10 metriä.

Sisävesillä sinisen ja valkoisen raja 6 metriä.

Huomaa, että elektronisilla kartoilla veden-
syvyyttä osoittavat värit saattavat poiketa
suomalaisten merikarttojen väreistä.

7₃

Epäluotettava luotaus

S

Hiekka

M

Muta

R

Kallio

Cy

Savi

St

Kiviä

G

Sora

Vedenpäällinen kivi, kivikko

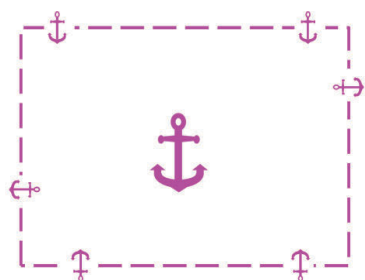
Vedenrajassa oleva kivi, kivikko

Vedenalainen kivi, kivikko

Suositteltu ankkuripaikka

Ankkurointialue

Luonnosuojelualue

YMPÄRISTÖNSUOJELU

JÄRVI- JA MERIALUEEMME ovat herkkiä ja haavoittuvia. Jotta voimme jatkossakin veneillä puhtaissa vesissä vaatii se meiltä jokaiselta hieman viitseliäisyyttä.

Veneiden pohja on maalattu myrkkymaaleilla estämään eliöstön tarttumista pohjaan. Nykyään myrkkymaalien käyttö on kokonaan kiellettyä sisävesillä. Monissa paikoissa löytyy jo pohjapesureita, joiden avulla saa veneen pohjan pidettyä puhtaina ilman myrkkymaaleja.

NYRKKI-SÄÄNTÖ

Kaikki mitä viet
vaikkapa nuotiopaikalle
rantaan tulee takaisin
veneeseen, olkoonkin
osa siitä sitten
vatsassa.

Pohjapesuri soveltuu erityisesti pienempien moottoriveneiden pohjan putsamiseen.

Markkinoilla on myös pesureita, jotka soveltuvat isommille moottori- ja purjveneille.

Pidä Saaristo Siistinä ry on vesilläliikku-
jan ympäristöjärjestö. Yhdistys huoltaa ja
rakentaa jättepisteitä, kuivakäymälöitä ja
imutyhjennuslaitteita ympäri Suomea.
www.pidasaaristosiiistina.fi

WC JA SEPTITANKKI

VENEISSÄ VOIDAAN KÄYTTÄÄ joko kemiallisia tai kiinteästi asennettavia WC-järjestelmiä.

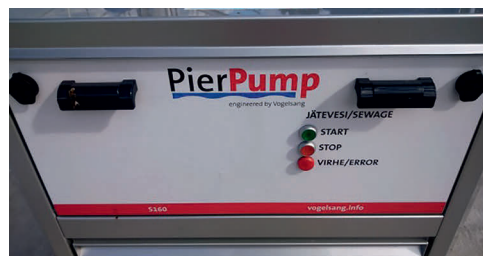
Pienemmissä veneissä kemiallinen siirrettävä WC on toimiva. Nykyiset järjestelmät ovat hajuttomia ja helppoja tyhjentää.

Isommissa veneissä voi olla WC:lle oma suljettava tila. Vene WC voi olla toiminnaltaan manuaalisesti pumpattava tai sähköpumpulla toimiva. Pönttöön ei laiteta mitään sellaista, mikä ei ole kulkenut ruuan-sulatuksen kautta. Markkinoilla on tosin vene-WC käyttöön tarkoitettua erikoispaperia. Veneen WC:n toimintaperiaate kannattaa opetella ja neuvoa tietenkin myös vierailijoille.

Jätteet menevät kiinteästi asennetusta WC:stä septitankkiin. Septitankki voidaan tyhjentää tyhjennys-aseilla (satamissa kiinteitä/ saaristossa kelluvia) tai merellä tarpeen vaatiessa 12 meripeninkulman päässä rannasta. Sisävesillä ei septiä saa veteen tyhjentää.

Pönttöihin on usein merkitty selkeät käyttöohjeet pumpppaamista varten.

Septi-imurit ovat helppokäyttöisiä varustettuina selkein käyttöohjein.

Siististi aseteltu letku on mukava seuravaan ottaa. Muistathan imaista lopuksi letkuun puhdasta vettä.

1. Avaa veneen imutyhjennysaukon korkki.
2. Ota letku pidikkeestä ja käynnistä kone.
3. Paina letku tiiviisti tyhjennysaukkoon ja pidä siinä koko tyhjennyksen ajan. Avaa kahvassa oleva vipu kääntämällä sitä letkun suuntaiseksi. Mikäli käyttämäsi laite ei ole sähkökäyttöinen, tyhjennä septisäiliö käsin pumpaten.

4. Imaise lopuksi hieman puhdasta meri-/järvivettä, jotta letku on puhdas seuraavaa käyttäjää varten. Letkuun on hyvä jättää siemenvesi, jotta sinne ei pääse ilmaa. Sulje suutin kääntämällä vipu jälleen poikittaiseen asentoon ja aseta letku takaisin pidikkeeseen.
5. Sammuta laite. Jotkut laitteet on varustettu aikakytkimellä ja ne sammuvat automaattisesti.
6. Älä tyhjennä imutyhjennyslaitteella pilssivesiä! Siihen käyttöön on paremmin varustetuissa satamissa omat imutyhjennyslaitteet.

Oman veneen septisäiliön riittoisuuden oppii nopeasti, jotta tietää hyvissä ajoin suunnistaa lähimmälle tyhjennyspisteelle.

Septisäiliön voi varustaa myös täyttöastetta mittavalla anturilla.

Paina letku tiiviisti tyhjennysreikään ja avaa hana.

Tankkimittari voi olla myös tankin ulkopintaan asennettava.

Kelluva septiasema. Monesti tällainen tyhjennyspaikka vaatii 2 henkilöä. Toinen pumppaa ja toinen pitää tyhjennysletkua veneessä.

(kuva: Pidä Saaristo Siistinä ry)

SÄÄNTÖJÄ

VESILIKENNELAKI KOROSTAA VENEEN

päällikön vastuuta.

Päällikkö vastaa esim. veneen turvallisuudesta, varusteista ja siitä, että niitä osataan käyttää.

Päällikön vastuulla on myös se, ettei hänen veneensä tai veneily aiheuta vaaraa, haittaa tai häiriötä kenellekään, mukaan lukien ympäristö.

www.traficom.fi

Vesillä liikuttaessa tulee vastaan aluksia, jotka näyttävät erilaisia **päivämerkkejä** tai **kulkuvaloja**. Kaikkea ei voi heti osata, mutta veneessä on hyvä olla jotain ”kättä pidempää”, mistä voi tarkistaa tarvittaessa kulloisenkin asian.

Tässä mustalla merkkikuviolla (pallo) tiedotetaan, että alus on ankkurissa. Viestilippu A (sinivalkoinen) kertoo, että alukselta harjoitetaan sukellustoimintaa. Hiljennä ja kierrä kaukaa!

Tässä annetaan sumu-
torvella äänimerkkiä,
jotta lähellä veneilevät
tietävät purjealus-
uksen olevan lähellä.

Musta kärkikolmio tiedottaa
purjealus-
uksen käyttävän
myös moottoria eteenpäin
vievänä voimana. Tällöin
purjealus rinnastetaan
konealukseen.

Hyvä opas veneeseen
sekä kotona opiskeluun
on Suomen Navigoinnin-
opettajien Navigointi 1
-kirja.

Perusasiat mm. vesiliikennemerkeistä, karttamerkeistä, rajoituksista ja ohjeistuksista löytyvät helposti merikarttasarjan lehdistä.

Aluekohtaiset rajoitukset (esim. nopeusrajoitukset tai vesiskootterilla ajokiellot) löytyvät: www.traficom.fi

Vesiliikennemerkkejä joilla tiedotetaan, kielletään tai rajoitetaan vesiliikennettä.

Nopeusrajoitus
9km/h

Ilmajohdo

Risteävä lauttaväylä
(köyden varassa liikkuva)

Aallokon aiheuttaminen
kielletty

Vesiliikenteen sää-
dökset kirjaan on
koottu kattavasti
kaikkia vesillä-
liikkujia koskevat
säädökset.

Edita Helsinki 2020

Pysähdysmääräys-merkkiä
voi näyttää poliisi-, raja-
vartio-, tulli-, merenkulku,
kalastus, sotilas ja
metsästysviranomainen.

Liikennettä kanavissa, silloilla ja kapeikoissa voidaan ohjata valo-opastein. Valo-opasteet ovat joko sillan tai sulun rakenteissa tai kulkusuunnassa oikealle puolen kiinnitetyissä mustissa taustalevyissä.

Tässä "silta on auki, ajo on esteetön".

VÄISTÄMINEN

"Oikealta tulevalla on oikeus mennä".

OO (oikealta oikeus) "Vasemmalta tuleva väistää".

VV (vasemmalta väistä)

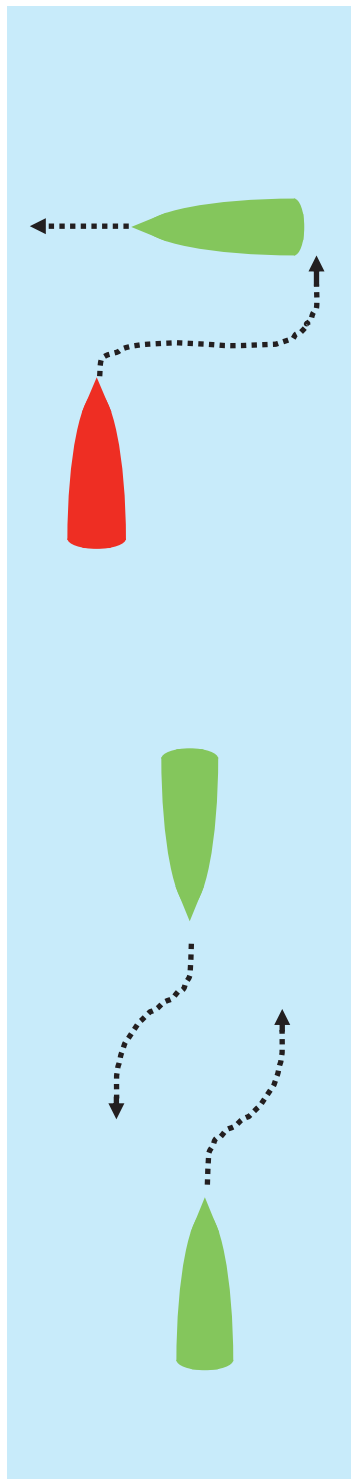
Varsinaisesti vesillä ei ole oikeuksia väistämisen suhteen vaan kaikilla on viime kädessä väistämismvöllisuus. Tavoitteena on **yhteentörmäämisen ehkäiseminen** ja sen eteen tulee tehdä kaikki voitava.

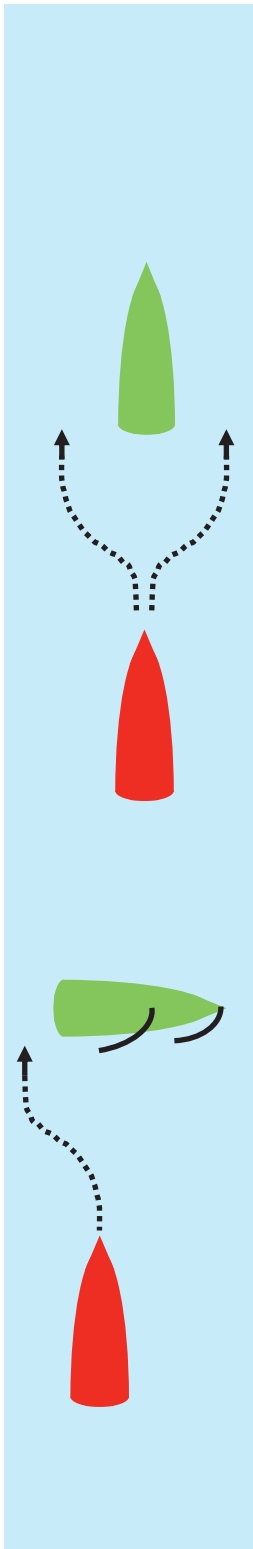
Väistöliike tehdään **oikealle** ja väistää voi myös vähentämällä omaa vauhtia, jotta toinen ennättää selkeästi mennä keulan editse.

Keulat vastakkain -tilanteessa molemmat väistävät **oikealle**. Väistöliike oikealle kannattaa tehdä hyvissä ajoin ja selkeästi.

Pimeällä tiedät toisen olevan tulossa suoraan kohti, mikäli näet lähestyvän aluksen punaisen ja vihreän kulkuvalon. Pienemmissä moottoriveneissä ei välttämättä ole kuin yksi valkoinen valo. Fiksuinta on hidastaa omaa vauhtia ja seurata mikä on toisen aluksen kulkusuunta.

Ohittava vene väistää ohitettavaa.

Ohittaa voi kummalta puolen se on helpompaa (huomioiden muu liikenne sekä vesialue).

Ohitettava tulee pitää mahdollisuuksien mukaan suuntansa. Ohittavan veneen eteen kääntyminen on kiellettyä.

Konealus väistää purjealusta.

Mikäli mahdollista, kannattaa hiljentää vauhtia tai ohittaa purjealus kauempaa, jottei tekisi häiritseviä aaltoja.

Kohdattaessa tulee ohitus tehdä mieluusti purjealuksen perän takaa. Mikäli purjealus kulkee konealusta nopeammin ja lähestyy takaapäin, on se väistövelvollinen. Tällainen tilanne on yleistä esimerkiksi uistelua harrastaville moottoriveneilijöille.

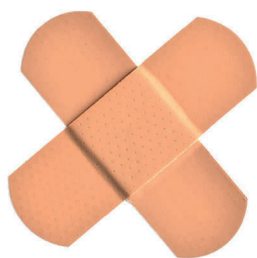
ENSIAPUVÄLINEET

VENEILTÄESSÄ SAATTAA SATTUA vahinkoja. Yleisimmät pikku vahingot ovat haavoja, nyrjähtämissä ja ruhjeita.

Veneeseen kannattaa edellä mainittuja varten varata EA -laukku, jossa löytyy ainakin: laastaria, kylmäpussi, sideharsotaitoksia, joustosidettä, kolmioliina sekä haavapyyhkeitä.

Pinsetit, kyypakkaus, punkkipihdit ja särkylääkepakkaus ovat myös hyvät olla mukana.

Markkinoilla on paljon erilaisia valmiita EA -pakkauksia ja jokainen voi valita omaan veneilyyn / veneeseen sopivan pakkauksen sisältöineen.

Punkkipihdit kannattaa olla mukana erityisesti mikäli rantaudutaan saariin.

VINKKI
Apua saat
tarvittaessa:

Merellä: 0294 1000
Sisävesillä: 112

Tutustu omaan EA-laukkuun, jotta tiedät sen sisällön ja muista täydentää ainakin kauden alussa mahdollisesti puuttuvat tarvikkeet.

JOKAMIEHEN OIKEUS

VENEILIJÄN ON HYVÄ muistaa jokamiehenoikeudet erityisesti rantauduttaessa. Rantautuminen, ankkurointi, uiminen ja kalastaminen (onkiminen ja pilkkiminen) on sallittua riippumatta siitä kuka omistaa alueen tai on sen haltija.

Jokamiehenoikeutta käyttämällä ei kuitenkaan saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä. Lisäksi tulee huomioida mahdolliset rauhoitus ja kieltoalueet. Alla tärkeimpiä ohjeita:

VOIT

Liikkua muualla kuin pihamaalla sekä pelloilla ja kasvimailla. Oleskella tilapäisesti niillä alueilla, missä liikkuminenkin on sallittua. Huomaa, ettet telттаile / ankkuroi lähelle asumuksia. Poimia luonnonmarjoja, sieniä ja kukkia. Onkia ja pilkkiä. Kulkea vesistöissä.

ET VOI

Aiheuttaa häiriötä tai haittaa toisille tai ympäristölle. Kaataa tai vahingoittaa puita. Häiritä kotirauhaa. Roskata. Veneilijä ottaa mukaansa kaiken mitä on rantaan vienyt. Häiritä lintujen pesintää.

Veneiltäessä voi löytää mahtavia paikkoja rantautua.

LINKKEJÄ

www.spv.fi	Suomen Purjehdus ja Veneily
www.navigoinninopettajat.fi	Suomen Navigoinninopettajat ry
www.pidasaaristosiistina.fi	Pidä Saaristo Siistinä ry
www.meripelastus.fi	Meripelastusseura
www.finnboat.fi	Venealan keskusliitto Finnboat ry
www.foreca.fi	Foreca sääpalvelut
www.ilmatieteenlaitos.fi	Ilmatieteen laitos
www.windy.com	Windy sääpalvelut
www.if.fi	Venevakuutukset
www.alandia.fi	Venevakuutukset
www.yachtpool.fi	Venevakuutukset
www.traficom.fi/fi/veneilijalle	Veneilijälle

KIITOKSET

SUURET KIITOKSET KIRJAN KUVISTA:

AMT -veneet Oy Arifin Oy Buster Boats Oy
Ursuit Oy Finnmaster Boats Oy Suvi-veneet Oy
Marinea, Helsingin Venevaruste Oy
Ilmatieteenlaitos Foreca Oy Pidä Saaristo
Siistinä Oy Liikenne- ja viestintävirasto
Traficom Suomen Navigoinninopettajat ry
Pixabay Saaristouutiset, Tilma Media Oy
Suomen Vierassatamat Oy Kesäpurje Oy

Erityiskiitokset: Juha Pasanen, Sari Palo, Reko
ja Ronja Piironen